

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна

НАВЧАЛЬНА
ЛІТЕРАТУРА

КРАЇНОЗНАВСТВО

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи

Для студентів спеціальності 292
«Міжнародні економічні відносини»
перший (бакалаврський рівень вищої освіти)
спеціалізації «Міжнародні економічні відносини»
«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»,
«Міжнародна електронна комерція»

Харків – 2019

УДК 339.9:913(100)(076.5)
Г60

Рецензенти:

В. А. Пересадько – декан факультету геології, географії, рекреації і туризму, доктор географічних наук, професор кафедри фізичної географії і картографії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;
А. М. Байназаров – директор Інституту Конфуція Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат географічних наук, доцент.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № від 2019)*

Г60 **Грицак Ю. П.** Країнознавство : методичні рекомендації до виконання курсової роботи. Для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»; перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. / Ю. П. Грицак, С. А. Касьян / 2-ге вид. доп. і перераб. / – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 60 с.

Викладено загальні методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Країнознавство» для студентів першого курсу спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» спеціалізації «Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси», «Міжнародна електронна комерція», денної та заочної форми навчання. Висвітлено організаційно-методичні питання щодо підготовки, структури, змісту окремих розділів, оформлення та захисту курсової роботи.

УДК 339.9:913(100)(076.5)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2019
© Грицак Ю. П., Касьян С. А., 2019
© Грицак Ю. П., макет обкладинки, 2019

ЗМІСТ

Загальні положення	4
Вимоги до змісту курсової роботи.....	6
Написання вступу.....	8
Розділ 1. Рівень соціального розвитку країни	10
1.1. Демографічна характеристика.....	10
1.2. Рівень і якість життя населення.....	11
1.3. Благополуччя населення.....	13
Розділ 2. Рівень економічного розвитку.....	14
2.1. Основні макроекономічні показники.....	14
2.2. Сільськогосподарське виробництво	16
2.3. Промислове виробництво.....	17
Розділ 3. Країна у світовому господарстві	20
3.1. Міжнародна співпраця.....	20
3.2. Конкурентоспроможність.....	21
Написання висновків.....	24
Інформаційні ресурси для роботи	25
Обов'язкові	25
Додаткові	25
Література, що рекомендується	26
Вимоги до оформлення курсової роботи	27
Оформлення курсової роботи	27
Оформлення списку використаних джерел.....	29
Оформлення ілюстрацій, таблиць	31
Оформлення додатків.....	31
Захист курсової роботи	32
Подання роботи.....	32
Процедура захисту.....	33
Оцінювання	34
Додатки	34
Додаток А. Приклад оформлення титульного аркуша	35
Додаток Б. Бланк оцінювання курсової роботи.....	36
Додаток В. Приклад оформлення змісту роботи.....	37
Додаток Г. Приклад оформлення розділів і підрозділів	38
Додаток Д. Приклад оформлення списку використаних джерел	39
Додаток Е. Приклад оформлення таблиць	40
Додаток З. Приклади оформлення ілюстрацій	41
Додаток И. Робота з Книгою фактів ЦРУ (The World Factbook).....	42
Додаток К. Робота з сайтом ФАО (FAO)	47
Додаток Л. Робота з сайтом ЮНІДО (UNIDO).....	49
Додаток М. Робота з сайтом ЮНКТАД (UNCTAD)	52
Додаток Н. Робота з сайтом Всесвітнього Економічного Форуму.....	54
Додаток О. Доступ до даних про розвиток творчої економіки	56
Додаток П. Доступ до даних про злочинність.....	57

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота з навчальної дисципліни є індивідуальним завданням, яке передбачає закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Підготовка курсових робіт передбачається навчальними планами і робочими програмами навчальних дисциплін.

Основна мета написання курсових робіт – це формування і розвиток навичок самостійного пошуку, підбору, систематизації, аналізу й узагальнення літературного та довідкового матеріалу; систематизація, закріплення і творче використання теоретичних знань за фахом; оволодіння методиками наукового дослідження і набуття початкового досвіду науково-дослідної роботи; розвиток навичок та умінь викладу своїх думок, використання наукової термінології, аргументації своїх висновків і пропозицій; підвищення культури оформлення наукового, методичного та довідкового матеріалу.

У результаті написання курсової роботи **студент повинен уміти:**

- 1) самостійно працювати із джерелами та літературою;
- 2) обґрунтовувати і формулювати актуальність вибраної теми, мету, завдання і структуру роботи;
- 3) володіти методами проведення дослідження;
- 4) робити науково-обґрунтовані висновки з вивченого матеріалу;
- 5) висловлювати матеріал грамотно, логічно, з дотриманням правил цитування і вказівкою посилань на роботи інших авторів;
- 6) грамотно ілюструвати роботу за допомогою рисунків і таблиць;
- 7) оформляти роботу відповідно до вимог, що висуваються до науково-дослідних робіт;
- 8) виконати задану роботу в строго зазначені терміни.

У цілому система курсових робіт розглядається як попередній етап виконання складнішого завдання – випускної кваліфікаційної роботи бакалавра, магістра. Тому бажано, щоб теми курсових робіт на різних курсах були взаємопов'язаними. Тоді студент працює над роботою протягом декількох років і має можливість більш глибоко вивчити обрану тему і зі значним успіхом вирішити поставлені завдання.

Якість курсової роботи залежить від індивідуальних здібностей і ступеня підготовленості студента, його вміння ретельно та систематично працювати над джерелами, швидкості засвоєння нових прийомів роботи і глибини сприйняття наукової літератури.

Керівництво курсовою роботою здійснюється викладачами кафедри міжнародних економічних відносин на підставі їх навчального навантаження.

- До обов'язків наукового керівника входить:
- допомога у визначенні теми і розробці плану роботи;
  - допомога у виборі методики дослідження, підборі джерел літератури і фактичного матеріалу;
  - проведення систематичних консультацій студентом з проблематики роботи;
  - контроль за ходом виконання роботи відповідно до встановленого плану;
  - перевірка роботи, підготовка письмового відгуку із зауваженнями про недоліки роботи;
  - проведення захисту та оцінювання.

Студент зобов'язаний під час написання курсової роботи виконувати всі вказівки наукового керівника. Керівник курсової роботи звертає увагу студента на недоліки в роботі (стиль викладу, оформлення, зміст підрозділів тощо), але не виправляє їх сам. Перевірка роботи науковим керівником здійснюється лише після реєстрації її на кафедрі. Виконана курсова робота дозволяє викладачу перевірити рівень опанування студентом певної теми та його вміння творчо підходити до вирішення конкретних завдань.

Виконання курсової роботи включає такі етапи.

1. Вибір (визначення) теми.
2. Розробка попереднього плану курсової роботи.
3. Підбір, вивчення та опрацювання літератури за обраною темою.
4. Складання розгорнутого плану курсової роботи.
5. Підготовка тексту та оформлення роботи.
6. Надання роботи керівникові для отримання відгуку.
7. Захист курсової роботи.

Багато студентів розробляють для себе план-графік виконання курсової роботи, який ефективно дисциплінує виконавця, робить його роботу цілеспрямованою і систематичною. Такий план-графік складається в довільній формі та містить такі основні види робіт і терміни їх виконання:

- консультації у керівника з питань цільової установки, структури і методики підготовки та написання роботи;
- вивчення літературних та інших опублікованих джерел;
- збір, узагальнення й аналіз статистичного та фактичного матеріалу;
- безпосереднє проведення досліджень;
- формулювання основних висновків і практичних рекомендацій;
- написання тексту і надання його для рецензування.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану напряму підготовки «Міжнародні економічні відносини» студенти 1 курсу виконують курсову роботу з дисципліни «Країнознавство».

Для досягнення однакового рівня підготовки студентів та однакових умов дослідження встановлена єдина для всіх студентів курсу тема – ***«Соціально-економічна характеристика країни»*** (на прикладі конкретної країни).

Мета такої курсової роботи – отримання навичок збору, обробки та опису статистичної інформації по країнах світу.

Об'єкт дослідження – ***країна світу*** – призначається викладачем: усім різні країни, щоб забезпечити самостійність виконання. Робота оцінюється в 30 балів і виконується за таким ***типовим планом***.

Вступ

Розділ 1. Рівень соціального розвитку країни.

- 1.1. Демографічна характеристика.
- 1.2. Рівень і якість життя населення.
- 1.3. Благополуччя населення.

Розділ 2. Рівень економічного розвитку.

- 2.1. Основні макроекономічні показники.
- 2.2. Сільськогосподарське виробництво.
- 2.3. Промислове виробництво.

Розділ 3. Країна в світовому господарстві.

- 3.1. Міжнародна співпраця.
- 3.2. Конкурентоспроможність.

Висновки.

Додаток.

Порядок виконання роботи.

1. Скопіювати з Інтернету на свій комп'ютер необхідні статистичні публікації.
2. Перенести необхідні дані зі скопійованих публікацій у свої таблиці (шаблони таблиць представлені нижче). Англійський текст доведеться перекласти, а американські крапки і коми в цифрах – виправити.
3. У таблицях виконати розрахунок необхідних питомих і душових показників (у шаблонах таблиць клітини для розрахункових показників відзначено позначкою).
4. Послідовно охоплюючи всі дані в таблиці, скласти текстові характеристики країни за кожною таблицею. Іншими словами – необхідно дати красивий, приємний на слух словесний виклад (аналіз) представленого статистичного матеріалу.

5. У викладі оцінку питомих показників на душу населення і (тобто рівня розвитку) давати порівняно з найбільш розвиненими країнами, наприклад, з США.

6. Написану чернетку відформатувати в повній відповідності з вимогами до оформлення (викладені нижче).

Загальний обсяг курсової роботи – **25–35 сторінок**, включаючи додатки. Робота виконується українською мовою; для іноземних студентів – можливо написання російською мовою.

Технічні зауваження

Запам'ятайте, що в американській статистиці **крапка** в цифрах означає десятковий знак (як наша кома в математиці), а їхні **коми** розділяють тисячі (тисяча, мільйон, мільярд і так далі). І американський **більйон** – це наш мільярд.

Пряме копіювання американських цифр у *російський Excel* приводить до спотворення даних і подальших помилок у розрахунках (із-за їх коми миттєво втрачається тисяча, тобто виникає помилка в три порядки).

Тому дані з Інтернету треба спочатку скопіювати у *Word*, видалити американські коми в цифрах, потім замінити крапки в цифрах на наші коми, і тільки потім копіювати дані в *Excel*. Заміна символів (крапок, ком тощо) здійснюється через опцію «*знайти і замінити*».

Копіюючи через CTRL-V матеріали з Інтернету або від друзів, ви заносите в свій *Word* чужі, непотрібні вам шрифти, стилі та шаблони, які потім заважають у роботі. За розумом (тобто кваліфіковано) ваш чистий шаблон *normal.dot* має бути захищений від запису (опція «*властивості*» нового документа → далі галочка в клітині «*архівний*»), тоді він не спотворюється після роботи з чужими документами.

Щоб не захарашувати *Word*, чужі тексти і таблиці слід вставляти в свій документ через опцію «*спеціальна вставка* → *вставити як неформатований текст*».

Написання вступу

Обсяг – **1–2 сторінок**. У вступі роботи послідовно викладаються:

- обґрунтування актуальності обраної теми;
- мета і завдання роботи;
- об'єкт і предмет дослідження;
- ступінь вивченості проблеми в літературі;
- специфіка джерельної бази;
- методика дослідження;
- практична значущість результатів дослідження.

Вибір теми визначається необхідністю (бажанням) вирішити якусь проблему.

Проблема – це питання, яке стоїть на межі вже відомого і ще незвіданого. Сформулювати проблему – означає вийти на цю межу.

Обґрунтування актуальності теми має бути небагатослівним, слід показати головне – сутність проблемної ситуації. Те, наскільки правильно автор оцінює обрану тему з погляду своєчасності та соціальної значущості, характеризує його наукову зрілість і професійну підготовленість.

Мета – це те, що хочуть отримати при проведенні дослідження, отримання певного конкретного результату: виявлення недоліків і проблем, обчислення нових показників, розробка або поліпшення методики, оцінка рівня розвитку, побудову програми розвитку, виведення формули, визначення параметрів або властивостей об'єкта тощо. Процес виконання роботи (вивчення, дослідження, аналіз, виробництво, виготовлення тощо) не є метою.

Завдання дослідження – це етапи, послідовність виконання роботи, ті дії, які необхідно виконати для досягнення поставленої мети, вирішення проблеми, перевірки гіпотези дослідження. Структура (зміст) роботи зазвичай є повним відображенням завдань, що вирішуються. Відповідь будується просто: «У процесі дослідження вирішувалися такі завдання: ...» – далі послідовно перелічуються операції, що виконуються (перша, друга і т.д.).

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Подання об'єкта дослідження починають фразою: «Об'єктом дослідження є ... (повна назва)», після чого дається стислий опис об'єкта із зазначенням його основних характеристик.

Предмет дослідження – це те, що знаходиться в межах об'єкта. Об'єкт і предмет співвідносяться як ціле і частина, загальне і часткове. Саме предмет визначає тему дослідження. Визначення предмета дослідження – це відповідь на питання: «Що, які властивості та зв'язки об'єкта вивчати?»

У характеристиці **ступеня вивченості** проблеми вказується: ким, коли і які аспекти досліджувалися і наскільки глибоко, тобто дається огляд використаної

літератури. У випадку, якщо тема достатньо розроблена у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі, слід обґрунтувати доцільність її подальшого доопрацювання.

В огляді **специфіки джерельної бази** слід згрупувати джерела за типами і видами; поділити їх за важливістю, якістю інформації, оригінальністю викладення, глибиною розробок; відзначити проблеми та недоліки. Наприклад: «Інформаційною базою послужили роботи ... (прізвища авторів з посиланням до номера в списку використаних джерел), матеріали преси ... (яких видань), фактичні дані ... (яких установ)».

Методика дослідження відповідає на питання про те, як ми отримали результат, за допомогою яких методів, в яких умовах. Методика – це спосіб, алгоритм виконання дослідження, сукупність методів. Зазвичай для студента вона є запозиченою у когось («робота виконувалася аналогічно з...»), але може бути розроблена самостійно.

Практична значущість результатів дослідження може полягати в можливості вирішення практичного завдання, проведення подальших наукових досліджень або для використання в процесі підготовки фахівців.

Завершується вступ стандартною фразою: «Робота складається зі вступу, N розділів, висновків; містить N сторінок тексту, N рисунків, N таблиць, N додатків. Список джерел включає N найменувань літератури, N електронних публікацій».

У вступі до теми **«Соціально-економічна характеристика країни»** можна дати приблизно таку інформацію:

- **актуальність:** оновлення застарілих відомостей;
- **об'єкт дослідження:** населення та економіка країни;
- **предмет дослідження:** макроекономічна структура та особливості розвитку;
- **мета роботи:** оцінка рівня соціального й економічного розвитку країни;
- **завдання дослідження:** збір інформації про країну, розрахунок статистичних показників, підготовка таблиць і тексту, оформлення роботи;
- **методика дослідження:** економічний аналіз статистичної, довідкової, літературної інформації;
- **практична значущість результатів дослідження:** виконано розрахунки з оцінки рівня соціально-економічного розвитку держави на *такий-то* рік.

Розділ 1. Рівень соціального розвитку країни

У наведених нижче шаблонах таблиць *порожні клітинки* заповнюються початковими даними з скопійованих матеріалів. Клітини, в яких мають бути самостійно розраховані показники, позначені словом *«рахувати»*. Клітки, які не заповнюються, помічено символом «х».

У разі відсутності якихось початкових даних ви ставите в тій клітинці «н. д.» (немає даних) або «...» (три крапки).

1.1. Демографічна характеристика

З **«Книги фактів»** (The World Factbook) Центрального розвідувального управління США (ЦРУ) та **«Индексы и индикаторы человеческого развития: Обновленные статистические данные 2018»** Програми розвитку ООН (ПРООН) треба виписати дані в табл. 1.1.

Доступ до **«Книги фактів ЦРУ»** (The World Factbook):

- ввести <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- вибрати свою *країну* (Please select a country to view)
- відкрити розділ *«населення»* → скопіювати потрібні цифри.

В браузері **Гугл (Google)** «Книга фактів» дуже точно, включаючи цифри, перекладається російською мовою.

Доступ до книги ПРООН російською мовою **«Индексы и индикаторы человеческого развития 2018»:**

- ввести <http://hdr.undp.org/en/2018-update/download>
- потім зліва вгорі клацнути *Download 2018 Statistical Update*
- далі клацнути *2018 Statistical Update - Russian*
- *зберегти* файл [2018_human_development_statistical_update_ru.pdf](#) на свій

комп'ютер

- *відкрити* файл

→ у ньому перейти на с. 44/53 «Таблица 7. Тенденции в сфере народонаселения».

Потім по заповненій табл. 1.1 та іншій статистиці з «Книги фактів ЦРУ» складається коротка текстова характеристика населення країни в стандартній послідовності:

- динаміка чисельності;
- природний рух населення (народжуваність, смертність);
- механічний рух населення (еміграція, імміграція);
- вікова та сімейна структура;
- рівень урбанізації;
- національний та релігійний склад.

Додаткову інформацію до підрозділу можна знайти у Вікіпедії: <https://ua.wikipedia.org/wiki/> або <https://ru.wikipedia.org/wiki/>.

Таблиця 1.1

Основні демографічні показники країни в 2017 р.
(* з табл. 7, с. 44/53; ~ з «Книги фактів»)

Показник та одиниця виміру	Значення
* Чисельність населення в 2017 р., млн осіб	
* Чисельність населення в 2030 р., млн осіб	
* Середньорічний темп зростання в 2015–2020 рр., %	
* Медіанний вік населення, років	
* Коефіцієнт демографічного навантаження (частка утриманців на 100 осіб у віці 15–64 року):	×
дітьми (0–14 років), осіб	
літніми (65 років і старше), осіб	
* Рівень урбанізації (частка міського населення), %	
~ Чисельність населення в липні 2018 р., млн осіб	
~ Коефіцієнт народжуваності, ‰	
~ Коефіцієнт смертності, ‰	
~ Природний приріст (народжуваність мінус смертність), ‰	
~ Механічний приріст (сальдо міграції), ‰	
~ Загальний приріст (природний приріст плюс механічний), ‰	
~ Сумарний коефіцієнт народжуваності, народжень на 1 жінку	
~ Кількість народжень хлопчиків до народжень дівчаток	
~ Середній вік матері при першому народженні, років	
~ Середній розмір сім'ї, осіб	рахувати
~ Очікувана тривалість життя, років	

1.2. Рівень і якість життя населення

Підрозділ пишеться за даними таблиць 1–13 з книги ПРООН «Индексы и индикаторы человеческого развития 2018». Знаходимо дані щодо своєї країни та заповнюємо табл. 1.2–1.6. Потім для кожної таблиці даємо текстовий опис, охоплюючи всі наведені показники.

Таблиця 1.2

Індекс людського розвитку та його компоненти, 2017 р. (з табл. 1, с. 22/31)

Показник та одиниця виміру	Значення
Індекс людського розвитку (ІЛР)	
Очікувана тривалість життя при народженні, років	
Очікувана тривалість навчання, років	
Середня тривалість навчання, років	
Валовий національний дохід (ВНД) на душу населення, дол. США 2011 р. по ПКС	
Рейтинг по ВНД на душу населення мінус рейтинг по ІЛР	
Рейтинг по ІЛР, місце в світі	

Таблиця 1.3

ІЛР з урахуванням нерівності (ІЛРН), 2017 р. (з табл. 3, с. 30/39)

Показник та одиниця виміру	Значення
Коефіцієнт нерівності людей, індекс	
Нерівність в очікуваній тривалості життя, %	
Нерівність в освіті, %	
Нерівність у доходах, %	
Квінтільний коефіцієнт доходу, індекс	
Коефіцієнт Пальми, індекс	
Коефіцієнт Джіні, індекс	

Таблиця 1.4

Індекс гендерної нерівності, 2017 р. (з табл. 5, с. 38/47)

Показник та одиниця виміру	Значення
Індекс гендерної нерівності	
Коефіцієнт материнської смертності (на 100 тис. народжень)	
Коефіцієнт народжуваності у підлітків молодше 19 років, ‰	
Місця у національному парламенті, % жінок	
Населення, що має, як мінімум, середню освіту:	
жінки, % осіб у віці 25 років і старше	
чоловіки, % осіб у віці 25 років і старше	
Коефіцієнт економічної активності населення:	×
жінки, % осіб у віці 15 років і старше	
чоловіки, % осіб у віці 15 років і старше	

Таблиця 1.5

Результати у сфері охорони здоров'я, 2016 р. (з табл. 8, с. 48/57)

Показник та одиниця виміру	Значення
Смертність новонароджених до 1 року, ‰	
Смертність дітей до 5 років, ‰	
Коефіцієнт смертності дорослого населення, ‰	
Смертність дорослих жінок, ‰	
Смертність дорослих чоловіків, ‰	
Очікувана тривалість життя при народженні, років	
Витрати на охорону здоров'я, % ВВП	

Таблиця 1.6

Праця та зайнятість, 2017 р. (з табл. 11, с. 60/69)

Показник та одиниця виміру	Значення
Частка зайнятого населення, %	
Частка економічно активного населення (% осіб 15 років і старше)	
Зайнятість у сільському господарстві, %	
Зайнятість у сфері послуг, %	
Безробіття загальне, % робочої сили	
Безробіття серед молоді, % осіб 15–24 років	
Молодь, що не вчиться і не працює (% осіб 15–24 року)	

Таблиця 1.7

Досягнення у сфері освіти, 2017 р. (з табл. 9, с. 52/61)

Показник та одиниця виміру	Значення
Населення, що має, як мінімум, середню освіту, % осіб у віці 25 років і старше	
Коефіцієнт обхвату офіційних віків освітою:	
дошкільною, ‰	
початковою, ‰	
середньою, ‰	
вищою, ‰	
Коефіцієнт вибуття з початкової школи, % учнів	
Доля школярів, що довчилися до останнього класу неповної середньої загальноосвітньої школи, %	
Державні витрати на освіту, % ВВП	

1.3. Благополуччя населення

Підрозділ пишеться за даними таблиць 12–14 з книзі «*Индексы и индикаторы человеческого развития 2018*». Слід знайти дані щодо своєї країни та заповнити табл. 1.8 та 1.9. Потім для кожної таблиці слід дати текстовий опис.

Таблиця 1.8

Безпека людей, 2017 р. (з табл. 12, с. 64/73)

Показник та одиниця виміру	Значення
Кількість ув'язнених (на 100 тис. осіб)	
Кількість вбивств (на 100 тис. осіб)	
Кількість самогубств серед жінок (на 100 тис. осіб)	
Кількість самогубств серед чоловіків (на 100 тис. осіб)	
Насильство відносно жінок (% які зазнали насилля)	

Таблиця 1.9

Сприйняття благополуччя, 2012–2017 рр. (з табл. 14, с. 72/81)

Показник та одиниця виміру	Значення
Якість освіти, % задоволених	
Якість медичної допомоги, % задоволених	
Рівень життя, % задоволених	
Відчуття безпеки, % що відповіли «так»	
Свобода вибору, % задоволених	
Індекс загальної задоволеності життям (від 0 до 10)	
Сприйняття місцевого ринку праці, % що відповіли «добре»	
Волонтерська діяльність, % що відповіли «так»	
Довіра до судової системи, % що відповіли «так»	
Збереження навколишнього середовища, % задоволених	
Довіра до уряду, % що відповіли «так»	

Розділ 2. Рівень економічного розвитку

2.1. Основні макроекономічні показники

Підрозділ пишеться за даними з розділу «Економіка» в «*Книги фактів ЦРУ*». Спочатку слід заповнити табл. 2.1 і 2.2, потім в них виконати розрахунок душових показників. Після цього для кожної таблиці слід скласти текстовий опис.

Таблиця 2.1

Основні макроекономічні показники країни в 2017 р.

Показник	Усього	%	на 1 жителя
Чисельність населення (Population)		100,0	×
ВВП у порівняльних цінах (за паритетом купівельної спроможності) = (GDP Purchasing Power Parity)		100,0	рахувати
Середній темп зростання ВВП у 2014–2016 рр. (GDP – real growth rate)	×		рахувати
ВВП у поточних цінах (за офіційним обмінним курсом) (GDP official exchange rate)		100,0	рахувати
Валове національне накопичення (Gross national saving)	рахувати		рахувати
Використання ВВП: (GDP – composition, by end use)		100,0	рахувати
споживання населення (household consumption)	рахувати		рахувати
державне споживання (government consumption)	рахувати		рахувати
інвестиції в основний капітал (investment in fixed capital)	рахувати		рахувати
інвестиції в матеріальні запаси (investment in inventories)	рахувати		рахувати
експорт товарів та послуг (exports of goods and services)	рахувати		рахувати
імпорт товарів та послуг (imports of goods and services)	рахувати		рахувати
Структура ВВП (за обмінним курсом): (GDP – composition, by sector of origin)		100,0	рахувати
сільське і лісове господарство (agriculture)	рахувати		рахувати
промисловість і будівництво (industry)	рахувати		рахувати
сфера послуг (services)	рахувати		рахувати
Темп зростання промисловості (Industrial production growth rate)	рахувати		рахувати
Зайнятість в економіці (Labor force)		100,0	×
сільське і лісове господарство (farming, forestry, and fishing)	рахувати		×
промисловість і будівництво (manufacturing, extraction, transportation, crafts)	рахувати		×
сфера послуг (services)	рахувати		×
Рівень безробіття (Unemployment rate)	рахувати		×

У таблицях обов'язково слід вказати одиниці виміру! Без них таблиця розглядається як невиконана. Рівень розвитку і забезпеченість визначаються за питомими показниками (на душу населення). Зрозуміло, що помилки в розрахунках є недопустимими!

Англійський текст при оформленні таблиць забирається. У шаблонах він наведений для полегшення вашої роботи.

Таблиця 2.1

Основні фінансові показники країни в 2017 році

Показник	Всього	%	на 1 жителя
Доходи держбюджету (Budget revenues)			рахувати
Витрати держбюджету (Budget expenditures)			рахувати
Податки й інші доходи (Taxes and other revenues)	рахувати		рахувати
Бюджетний надлишок (+) або дефіцит (-) Budget surplus (+) or deficit (-)	рахувати		рахувати
Державний борг (Public debt)	рахувати		рахувати
Темп інфляції (Inflation rate, consumer prices)	×		×
Середня облікова ставка Центробанку (Central bank discount rate)	×		×
Кредитна ставка приватних банків (Commercial bank prime lending rate)	×		×
Обсяг готівки в обороті (Stock of narrow money)	×	×	рахувати
Обсяг квазігрошей у країні (Stock of broad money)		×	рахувати
Обсяг споживчого кредиту (Stock of domestic credit)		×	рахувати
Вартість акцій, що вільно продаються (Market value of publicly traded shares)		×	рахувати
Залишок на поточному рахунку Current account balance		×	рахувати
Запаси іноземної валюти і золота (Reserves of foreign exchange and gold)		×	рахувати
Зовнішня заборгованість (Debt – external)		×	рахувати
Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в країну (Stock of direct foreign investment – at home)		×	рахувати
Прямі іноземні інвестиції з країни (Stock of direct foreign investment – abroad)		×	рахувати
Експорт товарів (Exports)		×	рахувати
Імпорт товарів (Imports)		×	рахувати
Обмінний курс за 1 долар США (Exchange rates)			

Опис динаміки ВВП проілюструвати графіком із Звіту Світового Банку:

→ ввести <http://data.worldbank.org/>

→ далі *indicator*

→ *Economy & Growth*

→ *GNI growth annual %*

→ *download* → *Excel*

→ зберегти на своєму комп'ютері.

2.2. Сільськогосподарське виробництво

Первинний сектор економіки, який називається скорочено просто «сільське господарство», включає галузі, що займаються експлуатацією земельних і водних ресурсів, – землеробство, тваринництво, лісове та рибне господарство.

Підрозділ пишеться за даними з «Книги фактів ЦРУ» і «Профілю країни ФАО» із сайту Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО, FAO).

Дані для табл. 2.3 містяться в розділі «Географія» «Книги фактів ЦРУ». Нагадуємо про **крапки і коми**: цифри в таблицях мають бути записані за європейськими правилами!

Дані для таблиці 2.4 беруться з профілю країни ФАО. Доступ:

→ <http://www.fao.org/faostat/en/#country>

→ вибрати *країну*

→ зліва в меню вибрати *FAO Statistical Yearbook – Country*

→ *скачати* файл *.pdf, що відкрився.

Скачаний файл роздрукувати і помістити в додаток.

Дані з профілю ФАО слід перенести в табл. 2.4, виконуємо розрахунок абсолютних показників за заданими відсотками та питомими (душовими) показниками. Потім слід зробити текстовий опис табл. 2.3 та 2.4.

Таблиця 2.3

Забезпеченість земельними ресурсами

Показник	Всього	%	га/особу
Населення, млн осіб (population)		100%	
Вся територія, тис. кв. км (total area):		100%	рахувати
у т. ч. суша (land)		рахувати	рахувати
вода (water)		рахувати	рахувати
використання земель, тис. кв. км (land use):	рахувати		рахувати
сільськогосподарські землі, тис. кв. км	рахувати		рахувати
у т. ч.: (agricultural land):			
орні землі (arable land)	рахувати		рахувати
багаторічні насадження (permanent crops)	рахувати		рахувати
постійні пасовища (permanent pasture)	рахувати		рахувати
ліси (forest)	рахувати		рахувати
зрошувані землі (irrigated land)			рахувати
інші землі, тис. кв. км (other)	рахувати		рахувати

Таблиця 2.4

Основні показники сільського господарства країни в 1995–2016 рр.

Показники	1995	2005	2016	2016 дол./особу
Населення всього, млн осіб (Population, total)				×
Населення сільське, млн осіб (Population, rural)				×
Збиральна с/г площа, млн га (Area harvested)				Рахувати га/жит.
Зайнятість у сільському господарстві, % (Employment in agriculture)				×
Додана вартість на с/г працівника, дол./роб. (Agricultural value added per worker constant US\$)				×
Калорійність харчування (у % до норми) (Average dietary energy supply adequacy)				×
ВВП на душу населення, дол. ПКС (GDP per capita US\$, PPP)				рахувати
Обсяг виробництва продовольства, млн дол. (Food production value, 2004–2006 mln int \$)				рахувати
Сільське господарство, додана вартість, % ВВП (Agriculture, value added)				рахувати
Експорт продовольства, млн дол. США (Food exports)				рахувати
Імпорт продовольства, млн дол. США (Food imports)				рахувати
Індекси виробництва, % (2004–2006=100) Production indices (2004–2006=100)	×	×	×	×
Вироблене продовольство (Net food)				×
Зібраний урожай (Net crops)				×
Зернові культури (Cereals)				×
Рослинні масла (Vegetable oils)				×
Коренеплоди та бульби (Roots and tubers)				×
Фрукти та овочі (Fruit and vegetables)				×
Цукор (Sugar)				×
Поголів'я худоби (Livestock)				×
Молоко (Milk)				×
М'ясо (Meat)				×
Риба (Fish)				×
Торговий баланс, млн дол. США (Net trade)	×	×	×	×
Зернові культури (Cereals)				рахувати
Фрукти та овочі (Fruit and vegetables)				рахувати
М'ясо (Meat)				рахувати
Молочні продукти (Dairy products)				рахувати
Риба (Fish)				рахувати
Площа лісів, % (Forest area)				
Сільськогосподарські землі, % (Agricultural area)				

Типова послідовність викладу в опису: забезпеченість країни угіддями (га/особу), розміри сільськогосподарського виробництва (кг/особу), ступінь забезпеченості продовольством (кг/особу), калорійність харчування (% до норми), продовольчий баланс (обсяги експорту-імпорту в % до виробництва), динаміка виробництва продуктів (зростання чи падіння).

2.3. Промислове виробництво

Вторинний сектор економіки – промисловий – охоплює галузі обробної та добувної промисловості, будівництва і ремесел.

Підрозділ пишеться за даними **ЮНІДО** (Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку, англ. UNIDO – United Nations Industrial Development Organization).

Доступ до статистики ЮНІДО:

1. Набрати <http://www.unido.org/resources/statistics/statistical-country-briefs>
2. У тексті по центру вікна *Please access the Statistical Country Briefs* клацнути *here*, яке виділене блакитним кольором. Відчиниться вікно *List of countries*.
3. Вибрати свою країну.
4. У вікні, що відкрилося, виділити та скопіювати в свій файл таблицю «*Basic Information*» (табл. 2.5).
5. Вибрати таблицю «*Value Added and related Indicators by Industry, at current prices, for selected years*», необхідні дані занести в свою таблицю 2.6.
7. Вибрати таблицю «*Employment, Wages and related Indicators by Industry, at current prices, for selected years*», необхідні дані занести в свою таблицю 2.6.
8. У скопійованих цифрах виправити американські крапки і коми, англійський текст замінити на український. Або інакше: в браузері **Гугл (Google)** сторінка відносно точно, включаючи цифри, перекладається російською мовою.
9. У таблиці 2.6 виконати розрахунок душових показників.

Таблиця 2.5

Обробна промисловість країни в 2017 році (за доданою вартістю)

Показник	Значення й одиниця виміру
Населення	
Стадія індустріалізації	
ВВП країни	
Обробна промисловість (МБА) – усього	
МБА на душу населення	
Частка МБА в ВВП	
Головні галузі обробної промисловості, %	1. ... 2. ... 3. ...
Частка промислової продукції в експорті	
Місце в світі за продуктивністю праці в обробній промисловості	

Потім за табл. 2.5–2.6 слід зробити текстовий опис. Характеризуються місце у світовому господарстві, рівень розвитку та особливості галузевої структури, відмінності між галузями за продуктивністю праці, трудовитратами і заробітною платою.

Таблиця 2.6

Структура обробної промисловості країни в 2016 р.

Галузі обробної промисловості (ISIC-3)	Додана вартість, млн дол. США	Додана вартість, млн дол. США	Кількість зайнятих	Вироблено на 1 працівника	Середня зарплата працівника	Частка зарплати в доданій вартості
	млн дол.	дол/жит	працівників	дол/прац	дол/рік	%
15 – Харчові продукти і напої		рахувати		рахувати		
16 – Тютюнові вироби		рахувати		рахувати		
17 – Текстильні вироби		рахувати		рахувати		
18 – Одяг, хутряні вироби		рахувати		рахувати		
19 – Шкіряні вироби		рахувати		рахувати		
20 – Деревообробка (крім меблів)		рахувати		рахувати		
21 – Папір і вироби з паперу		рахувати		рахувати		
22 – Друк і видавнича справа		рахувати		рахувати		
23 – Кокс, нафтопродукти, ядерне паливо		рахувати		рахувати		
24 – Хімічні речовини і продукти		рахувати		рахувати		
25 – Гумові та пластмасові виробів		рахувати		рахувати		
26 – Неметалеві мінеральні продукти		рахувати		рахувати		
27 – Вироби металургії (основні метали)		рахувати		рахувати		
28 – Вироби металообробки		рахувати		рахувати		
29 – Машини й устаткування		рахувати		рахувати		
30 – Канцелярські, бухгалтерські, обчислювальні машини		рахувати		рахувати		
31 – Електричні машини й апаратура		рахувати		рахувати		
32 – Устаткування радіо, телебачення і зв'язку		рахувати		рахувати		
33 – Медичні, точні й оптичні прилади		рахувати		рахувати		
34 – Автомобілі, причеи, напівпричеи		рахувати		рахувати		
35 – Інше транспортне устаткування		рахувати		рахувати		
36 – Меблі та інші побутові вироби		рахувати		рахувати		
D – Оброблювальна промисловість		рахувати		рахувати		

Типова послідовність викладу в опису наступна:

- місце (частка) галузі в структурі господарства країни;
- рівень розвитку галузі (*доларів на жителя*) і продуктивності праці (*доларів на 1 робітника*);
- структура галузі, які підгалузі є головними, а які слабозрозвинутими (*за показниками виробництва на душу населення*);
- відмінності між підгалузями в продуктивності праці (*доларів на 1 робітника*), рівні зарплати працівників, трудомісткості (*частці зарплати в доданій вартості*).

Розділ 3. Країна у світовому господарстві

3.1. Міжнародна співпраця

У тексті спочатку вказати, **в яких міжнародних об'єднаннях** (асоціаціях) бере участь країна і яку роль в них відіграє. Це вказано в «Книзі фактів» ЦРУ» в розділі «Уряд».

Далі скласти опис даних з табл. 3.1, яка заповнюється цифрами з книги ПРООН «Индексы и индикаторы человеческого развития 2018» (табл. 13 «Мобильность людей и капитала», с. 68/77). Ступінь інтеграції країни у світове господарство характеризується часткою зовнішньої торгівлі та фінансових потоків у ВВП, імміграцією та еміграцією, обсягом туристичних потоків, розвитком Інтернету і мобільного зв'язку.

Таблиця 3.1

Міжнародна інтеграція країни в 2017 р. (з табл. 13, с. 68/77)

Показник	Значення
Експорт та імпорт (% ВВП)	
Прямі іноземні інвестиції, чистий приплив (% ВВП)	
Потоки приватного капіталу (% ВВП)	
Чистий обсяг отриманої ОПР (% ВВП)	
Грошові перекази, приплив (% ВВП)	
Чистий коефіцієнт міграції (на 1 тис. осіб)	
Частка іммігрантів в населенні (%)	
Міжнародна студентська мобільність (% студентів)	
Міжнародний в'їзний туризм – тис. інуристів	
Міжнародний в'їзний туризм – інуристів на 1 тис. жителів	рахувати
Інтернет-користувачі – усього (% населення)	
Інтернет-користувачі – жінки (% жінок)	
Абоненти мобільного зв'язку (на 100 осіб)	
Абоненти мобільного зв'язку (% змін за 2010–2016 роки)	

Табл. 3.2 складається за профілем країни **ЮНКТАД** (Конференція ООН з торгівлі та розвитку, англ. UNCTAD – United Nations Conference on Trade and Development).

Доступ: → <http://unctad.org/en/Pages/statistics.aspx> → *Country Profiles – General Profile* → *ваша Country* → *Download PDF* → зберегти файл на своєму комп'ютері. У браузері Гугл сторінка відносно точно, включаючи цифри, перекладається російською мовою. **Профіль країни роздрукувати для додатку.**

У текстовому описі охарактеризувати обсяги та динаміку зовнішньої торгівлі, товарну та географічну структури експорту й імпорту, сальдо товарообігу.

Таблиця 3.2

Зовнішня торгівля і фінансові потоки країни в 2017 р.

	Експорт (відтік)			Імпорт (приплив)		
	млрд дол.	дол./особу	%	млрд дол.	дол./особу	%
ВВП країни			×	×	×	×
Баланс поточного рахунку	рахувати	рахувати		рахувати	рахувати	
Торгівля товарами і послугами:		рахувати	×		рахувати	×
з них:	×	×	×	×	×	×
торгівля товарами:		рахувати	100,0		рахувати	100,0
продовольство	рахувати	рахувати		рахувати	рахувати	
паливо і енергія	рахувати	рахувати		рахувати	рахувати	
промислові товари	рахувати	рахувати		рахувати	рахувати	
інші	рахувати	рахувати		рахувати	рахувати	
високотехнологічні товари	рахувати	рахувати		рахувати	рахувати	
торгівля послугами:		рахувати	100,0		рахувати	100,0
транспорт	рахувати	рахувати		×	×	×
туризм	рахувати	рахувати		×	×	×
інші послуги	рахувати	рахувати		×	×	×
Фінансові потоки:	×	×	×	×	×	×
прямі іноземні інвестиції		рахувати	×		рахувати	×
грошові перекази, % ВВП	рахувати	рахувати		рахувати	рахувати	
Індикатори інформаційної економіки: частка товарів ІКТ	рахувати	рахувати		рахувати	рахувати	
Частка робочої сили в ІКТ	×	×		×	×	

3.2. Конкурентоспроможність

За даними Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) проаналізувати *Індекс глобальної конкурентоспроможності* країни – його динаміку за останні роки, коливання за індикаторами, що становлять, сильні та слабкі сторони, конкурентні переваги та недоліки. Слід визначити також головні завдання перспективного розвитку, тобто шляхи усунення недоліків.

Індексом глобальної конкурентоспроможності (ІГК) є середнє значення з 112 компонентів (індикаторів), згрупованих у 12 складових і 3 підіндекси. ІГК розраховуються фахівцями ВЕФ для всіх країн світу за 7-бальною шкалою.

Доступ до профілів конкурентоспроможності ВЕФ:

→ <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index-2017-2018/>

→ клацнути посилання *Country/Economy Profiles*

→ вибрати свою *країну*

→ роздрукувати профіль країни для додатку.

Або:

<https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1>

→ *Report Reader*

→ клацнути посилання *Country/ Economy Profiles*

→ вибрати свою *країну* → роздрукувати профіль країни для додатку.

Сторінка перекладається з помилками російською мовою в Google.

З першої сторінки профілю конкурентоспроможності країни слід перенести в роботу рис. 3.1, табл. 3.2 та 3.3, потім за ними скласти текстовий опис. Англійський текст треба видалити.

Типова послідовність викладу в опису є наступною:

- місце країни у світі за конкурентоспроможністю;
- найкращі та найгірші показники конкурентоспроможності;
- найгірші показники конкурентоспроможності;
- головні проблеми, що ускладнюють розвиток бізнесу в країні.

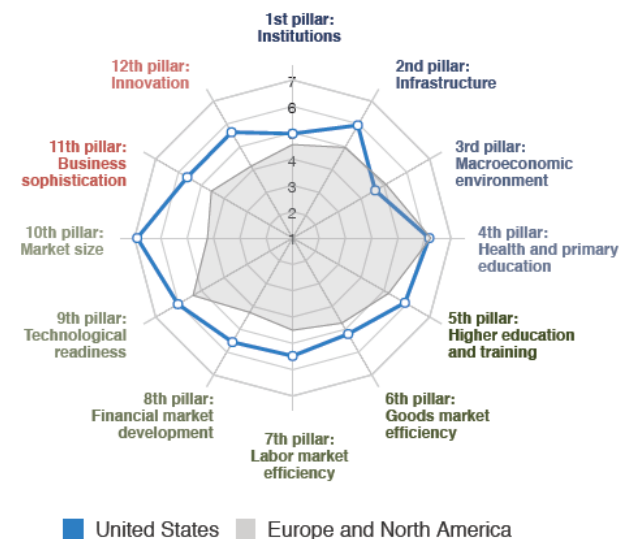

Рис. 3.1. Конкурентоспроможність країни на тлі своєї групи, 2017–2018 р.

Таблиця 3.2

Параметри конкурентоспроможності країни в 2017–2018 рр.

ІГК	GCI	Бал	Місце
Підіндекс А: Основні вимоги	Subindex A: Basic requirements		
1: Державні та суспільні інститути	1st pillar: Institutions		
2: Інфраструктура	2nd pillar: Infrastructure		
3: Макроекономічне середовище	3rd pillar: Macroeconomic environment		
4: Охорона здоров'я і початкова освіта	4th pillar: Health and primary education		
Підіндекс В: Каталізатори ефективності	Subindex B: Efficiency enhancers		
5: Вища освіта і професійна підготовка	5th pillar: Higher education and training		
6: Ефективність ринку товарів	6th pillar: Goods market efficiency		
7: Ефективність ринку праці	7th pillar: Labor market efficiency		
8: Рівень розвитку фінансового ринку	8th pillar: Financial market development		
9: Технологічна готовність	9th pillar: Technological readiness		
10: Розмір ринку	10th pillar: Market size		
Підіндекс С: Чинники інновації та розвитку	Subindex C: innovation and sophistication factors		
11: Рівень розвитку бізнесу	11th pillar: Business sophistication		
12: Нововведення (інновації)	12th pillar: Innovation		

Таблиця 3.3

Найбільш проблемні чинники ведення бізнесу в країні в 2016–2017 рр.

Чинники	Indicators	% відповідей
Валютне регулювання	Foreign currency regulations	
Доступність фінансування	Access to financing	
Злочинність і крадіжки	Crime and theft	
Інфляція	Inflation	
Корупція	Corruption	
Невідповідна кваліфікація робочої сили	Inadequately educated workforce	
Невідповідний стан інфраструктури	Inadequate supply of infrastructure	
Недостатні умови для нововведень	Insufficient capacity to innovate	
Неефективна державна бюрократія	Inefficient government bureaucracy	
Нестабільність уряду	Government instability	
Низька робоча етика робочої сили	Poor work ethic in national labor force	
Обмеження в трудовому законодавстві	Restrictive labor regulations	
Податкове регулювання	Tax regulations	
Податкові ставки	Tax rates	
Політична нестійкість	Policy instability	
Слабка охорона здоров'я	Poor public health	

Написання висновків

На завершальному етапі курсової роботи формуються загальні висновки, практичні рекомендації та пропозиції, що випливають із дослідження. Висновки мають відповідати поставленим меті та завданням. Зазвичай кожному з поставлених у вступі завдань відповідає один висновок або пропозиція. Оцінювання курсової роботи починається із з'ясування відповідності між поставленими у вступі завданнями й отриманими висновками.

Висновки мають бути короткими, містити чіткі формулювання, які органічно впливають і логічно пов'язані з основним змістом роботи, з поставленими у вступі завданнями. Не слід повторювати те, про що написано в основній частині, і наводити новий фактичний матеріал. Не треба формулювати висновки ширше, ніж того вимагає дана тема. Не можна наводити положення, які не підтверджені в роботі конкретним матеріалом.

Кваліфіковано висновки формують за нумерованими пунктами (1, 2, 3 і т. д.) послідовно за кожним розділом роботи, а кожен пункт висновків складається з двох частин – твердження («визначено, пропонуємо наступне...») і доказу («оскільки...», «на підставі...»). Наприклад: «Рівень розвитку галузі недостатній, оскільки випуск продукції на душу населення складає лише 60 % від середньоєвропейського показника»).

У цій частині курсової роботи слід дати особисті короткі висновки про результати виконаної роботи – оцінку особливостей і рівня соціально-економічного розвитку країни, що досліджується

У висновках з теми «Соціально-економічна характеристика країни» коротко висловлюються основні висновки за кожним підрозділом роботи, тобто даються:

- 1) оцінка демографічної ситуації в країні;
- 2) оцінка рівня та якості життя населення;
- 3) оцінка благополуччя населення;
- 4) оцінка рівня економічного розвитку і місця країни у світовому господарстві;
- 5) оцінка рівня розвитку і динаміки сільського господарства;
- 6) оцінка рівня розвитку і динаміки промисловості;
- 7) оцінка ступеня інтеграції країни у світове господарство;
- 8) оцінка ступеня конкурентоспроможності країни.

Обсяг висновків курсової роботи – **2–3 сторінки**.

Інформаційні ресурси для роботи

Обов'язкові

1. Central Intelligence Agency: The World Factbook 2016 / Книга фактів ЦРУ [Electronic Resource]. – Way of access : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>.
2. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO): Food Security Statistics, by country [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.fao.org/economic/ess/food-security-statistics/food-security-statistics-by-country/en/>.
3. Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO Statistical Yearbook [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.fao.org/economic/ess/publications-studies/statistical-yearbook/fao-statistical-yearbook-2009/en/>.
4. United Nations Commodity Trade Statistics Database (UNCTAD): Country Profiles [Electronic Resource]. – Way of access : <http://unctad.org/en/Pages/statistics.aspx>.
5. United Nations Development Programme (UNDP): Human Development Report 2018 / Индексы и индикаторы человеческого развития: Обновленные статистические данные 2018 (російською мовою) / – ПРООН, 2018. – 288 с. [Electronic Resource]. – Way of access : <http://hdr.undp.org/en/2018-update/download>.
6. United Nations Industrial Development Organization (UNIDO) / Організація ООН з промислового розвитку (ЮНІДО) [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.unido.org/resources/statistics/statistical-country-briefs.html?L=0>.
7. World Economic Forum: Global Competitiveness Report 2016–2017 [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.weforum.org/en/initiatives/gcp/index.htm>.

Додаткові

1. Country profiles / Профілі країн [Electronic Resource]. – Way of access : <http://unstats.un.org/unsd/dnss/cp/searchcp.aspx>.
2. Demographic yearbook / Демографічний щорічник [Electronic Resource]. – Way of access : <http://unstats.un.org/unsd/demographic/products/dyb/dyb2.htm>.
3. International Monetary Fund (IMF) / Міжнародний валютний фонд (МВФ) [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.imf.org/>.
4. International Trade Centre (ITC) / Міжнародний Торговий Центр [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.intracen.org/about/jobs/>.
5. International Trade Centre [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.intracen.org/menus/countries>.
6. Organization for Economic Co-operation and Development: Country statistical profiles 2009 / Організація економічного розвитку (ОЕСР) / [Electronic Resource]. – Way of access : <http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=CSP2009#>.

7. United Nations Department of Economic and Social Affairs / Департамент з економічних і соціальних питань [Electronic Resource]. – Way of access : <http://unstats.un.org/unsd/>.

8. United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) / Управління ООН по наркотиках і злочинності [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.unodc.org/gsh/>.

9. United Nations Statistics Division (UNSD): UN Data Statistics [Electronic Resource]. – Way of access : <http://data.un.org/Explorer.aspx?d=ICS>

10. World Bank Group (World Bank) / Група Світового Банку (Світовий Банк) [Electronic Resource]. – Way of access : <http://web.worldbank.org/wbsite/external/datastatistics/>.

11. World productivity / Світова продуктивність [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.unido.org/data1/wpd/Index.cfm>.

12. Вікіпедія [Electronic Resource]. – Way of access : <https://ua.wikipedia.org/wiki/> або <https://ru.wikipedia.org/wiki/>.

Література, що рекомендується

1. Голиков А. П. Международные экономические термины : словарь-справочник / А. П. Голиков, П. А. Черномаз. – К. : Центр учебной литературы, 2008. – 376 с.
2. Світова економіка : підручник / За ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
3. Грицак Ю. П. Зразок курсової роботи на тему «Соціально-економічна характеристика країни» (на прикладі США) [Електронний ресурс]. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – Режим доступу : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/1148>.

***

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальними вимогами до курсової роботи є чітка і логічна послідовність викладу матеріалу, переконливість аргументації, стислість та зрозумілість формулювань, що виключають неоднозначність тлумачення, конкретність викладу результатів, доказів і висновків.

Науковий, діловий текст не вимагає емоційних засобів вираження. Слововживання у роботі повинно бути максимально точним, позбавленим стилістичних прикрас. Не допускається застосування зворотів розмовної мови, професіоналізмів, довільних словотворів, невістановлених правилами орфографії та державними стандартами скорочень слів.

Науковій літературі властива манера безособового викладу матеріалу. Не вживаються особові займенники «я» і «ми». Замість фрази «я вважаю ...» краще використовувати вирази «на наш погляд», «на нашу думку», «на думку автора» тощо.

Не слід надмірно вживати іноземні слова та складно побудовані речення, в той же час слід уникати надмірно коротких, слабко пов'язаних між собою фраз, що допускають подвійне тлумачення тощо. Необхідно стежити за тим, щоб не губилася основна думка, і постійно контролювати відповідність змісту розділів їхнім назвам. Кінець кожного розділу, пункту або абзацу повинен мати логічний перехід до наступного.

Оформлення курсової роботи

Матеріали курсової роботи комплектуються в такій послідовності:

- титульна сторінка (додаток А);
- бланк оцінювання роботи (додаток Б);
- зміст (додаток В);
- список умовних позначень (у разі потреби);
- вступ;
- основна частина (додаток Г);
- висновки;
- список використаних джерел (додаток Д);
- додатки.

До курсової роботи обов'язково додаються:

- відгук наукового керівника;
- електронна копія роботи на електронному носіїв у форматі .doc з типовим ім'ям файлу «*прізвище_група_рік.doc*» латинськими літерами, наприклад, *Shevchenko_UO11_2017.doc*.

Рукописні варіанти курсової роботи не допускаються.

Курсова робота набирається на комп'ютері в текстовому редакторі Word і друкується на одній сторонці стандартного аркуша формату А4 (210×297 мм). Дозволяється надавати таблиці та ілюстрації на аркушах формату А3 (297×420 мм). Розміри полів на сторінці: з лівого боку – 30 мм, з правого – 15 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Шрифт Times New Roman розміром 14 пт, чорного кольору, через півтора інтервали, абзацний відступ – 10 мм, вирівнювання – по ширині сторінки.

Дозволяється використовувати комп'ютерні можливості акцентування уваги на визначеннях, термінах, важливих особливостях, застосовуючи різне зображення шрифту: курсивне, напівжирне, виділення за допомогою рамок, розрядки, підкреслення тощо.

Забороняється використання засобів редагування та форматування тексту (ущільнення, зміна інтервалів, полів тощо) з метою зміни обсягу роботи в сторінках у більшу або меншу сторону.

Друкарські помилки та графічні неточності, виявлені в тексті, допускається виправляти стиранням або закрашенням коректором і нанесенням на те ж місце виправленого тексту машинописним або рукописним способами. Вписувати в надрукований текст окремі слова, формули або знаки необхідно лише пастою чорного кольору. Дозпускається не більше двох таких виправлень на одну сторінку.

Першою сторінкою курсової роботи є **титульний аркуш**, який включають до загальної нумерації сторінок роботи, але не нумерують. Титульний аркуш оформляється згідно з додатком А.

Бланк оцінювання роботи – друга сторінка курсової роботи. Зразок див. у додатку Б.

Зміст – третя сторінка курсової роботи. Дається пронумерований арабськими цифрами перелік усіх розділів, підрозділів, додатків із вказівкою номерів сторінок, з яких починаються ці елементи роботи (додаток В).

Текст основної частини висловлюється за розділами змісту. Кожен розділ роботи починають з нової сторінки, а підрозділ – на тій же сторінці.

Назви розділів курсової роботи друкують великими літерами, шрифт – Times New Roman, напівжирний, розміром 14 пт, вирівнювання – по центру сторінки.

Назви підрозділів друкують малими літерами (окрім першої великої) з абзацного відступу напівжирним шрифтом розміром 14 пт, вирівнювання – по центру сторінки (додаток Г).

Наприкінці назви **крпку не ставлять**. Якщо назва складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між назвою і текстом або між двома назвами має складати два міжрядкові інтервали.

Сторінки нумеруються арабськими цифрами, при цьому зберігається суцільна нумерація всього тексту (від першої до останньої сторінки зі всіма вставками). Номер сторінки ставиться у верхньому правому куті без крапки в кінці. Титульну сторінку включають до загальної нумерації, але номер сторінки не проставляють.

Розділи та підрозділи основної частини роботи нумеруються арабськими цифрами. Номер розділу ставлять після слова «Розділ» без знаку «№». Номер складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, розділених крапкою, наприклад: «2.3» (третій підрозділ другого розділу) або «1.3.2» і так далі (див. додаток Д). Назву розділу друкують з нового рядка, наступного за номером розділу. Назви підрозділів пишуть після їх номерів через пропуск на тому ж рядку.

Розділи «Зміст», «Перелік умовних позначень», «Вступ», «Висновки», «Список використаних джерел», «Додатки» не мають номерів.

Посилання на джерела в тексті курсової роботи проставляються в квадратних дужках цифрою, яка відповідає порядковому номеру джерела в списку використаних джерел. Наприклад: [7, с. 25], де перша цифра позначає номер джерела в списку використаних джерел; друга – номер сторінки джерела, з якою береться матеріал.

Посилання даються при прямому і непрямому цитуванні на всі види опублікованих і неопублікованих документів на будь-яких носіях, а також на складові частини документів. Якщо один і той самий матеріал перевидається неодноразово, то слід посилатися на його останнє видання. Пряма дослівна цитата береться в лапки, при непрямому цитуванні лапки не ставляться.

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел оформляється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

У курсовій роботі застосовується алфавітний спосіб, за яким літературні джерела розташовуються в алфавітному порядку прізвищ авторів і назв робіт. Роботи одного автора розміщуються відповідно до алфавіту назв або хронології написання праць.

Назви праць прийнято писати мовою оригіналу. Спочатку вказується література мовами народів, що користуються кирилицею, потім література мовами народів, що користуються латиницею. Нумерація всіх використаних джерел є наскрізною – від першого до останнього (додаток Д).

Бібліографічний опис містить такі елементи:

- прізвище автора або прізвища авторів;
- назва;
- підзаголовні дані;
- відомості про видання;
- місце видання;
- видавництво;
- дата видання;

– обсяг (у сторінках).

Кожен елемент опису відділяється від подальшого спеціальним розділовим знаком «крапка, тире» (–). Після назви міста перед назвою видавництва ставиться знак (:). Відомості про статтю і видання, в якому надрукована стаття, розділяється знаком «дві скісні риски» (//). Знак «скісна риска» (/) передує відомостям про відповідальність.

Вказівка обсягу книги є обов'язковою. Опис літератури іноземними мовами виконується за тими же правилами.

Місто видання Київ, Москва, Санкт-Петербург в усіх випадках пишуться скорочено (К., М., Спб.). В іноземних виданнях скорочуються: London – Л., Paris – Р., New York – Н. У. Решта міст приводиться повністю.

Приклади бібліографічного опису:

Нормативні документи

Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959–XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – ст. 377.

Книга

Світова економіка : підручник / [А. П. Голіков, О. А. Довгаль, С. В. Беренда та ін.] ; за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 268 с.

Enen J. Venturing Abroad: International Business Expansion Via Joint Ventures / J. Enen. – New York : Hall Press TM, an imprint Mc'Graw-Hill Inc, 2001. – 237 p.

Стаття з журналу

Святуха І. А. Конвергенція знань, технологій та суспільства як необхідна умова прогресу людства у ХХІ столітті / І. А. Святуха // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Сер. Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. – 2016. – Вип. 5. – С. 100–104.

Матеріали конференцій, стаття із збірника

Україна в політичній, економічній, правовій та інформаційній сферах: геостратегічні пріоритети : матеріали наукової конференції, 15 жовтня 2015 р. / М-во освіти і науки України. – К. : Київський університет. – 290 с.

Шляхова Я. В. Проблеми розвитку торговельних відносин / Я. В. Шляхова // Актуальні проблеми міжнародних відносин : збірник наукових праць. – К. : КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2014. – С. 78–83.

Blanke J. 2007 the Travel & Tourism Competitiveness Index: Assessing Key Factors Driving the Sector's Development / J. Blanke, T. Chiesa // In the Travel & Tourism Competitiveness Report 2007 – Geneva : World Economic Forum, 2008. – Р. 3–25.

Матеріали з Інтернету

Статистична інформація [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Показники експорту та імпорту країн [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Світового банку. – Режим доступу : <http://databank.worldbank.org/>

Международный Валютный Фонд [Электронный ресурс] // Официальный веб-сайт. – Режим доступа : <http://www.imf.org/external/datamapper/index.php>

Служба статистики Європейського Союзу [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

World Travel & Tourism Council [Electronic Resource]. – Way of access : <http://www.wttc.org/eng/Home/>

The Anholt City Brands Index 2007, How the World Views its Cities, Third Edition, 2007 [Electronic Resource]. – Way of access : http://www.simonanholt.com/for_further_information

UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), World Heritage Centre [Electronic Resource]. – Way of access : <http://whc.unesco.org/en/list>

Оформлення ілюстрацій, таблиць

Таблиці використовуються для надання цифрового матеріалу. Вони розташовуються безпосередньо після тексту, в якому згадувалися вперше. На всі таблиці мають бути посилання у тексті. Таблиці нумерують арабськими цифрами, які ставляться по правій стороні над назвою таблиці. Після слова «Таблиця» знак «№» і крапка не ставляться. Назву слід розташувати над таблицею по центру, без абзацного відступу. При перенесенні таблиці на наступну сторінку стовпці нумерують і повторюють їх нумерацію на наступній сторінці. Заголовок таблиці не повторюють, пишуть: «Продовження табл. 3.2». При оформленні великих таблиць допускається використання одиничного інтервалу між строками та зменшення шрифту до 12 пт. Якщо приведені дані запозичені, треба вказувати джерело інформації (додаток Е).

Ілюстрації (графіки, діаграми, схеми, карти тощо) слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому згадуються вперше, або на наступній сторінці (або у додатках). На всі ілюстрації, наведені в тексті, мають бути посилання. Не допускається одні й ті самі результати надати у вигляді ілюстрації і таблиці.

Усі ілюстрації іменуються рисунками, в тексті вони називаються словом «Рис.», із зазначенням номера розділу і номера рисунка в його межах. Підпис до рисунка розташовується під ним по ширині сторінки (додаток Ж).

Оформлення додатків

Розділ «Додатки» є самостійною частиною роботи. Його оформлюють в кінці курсової роботи, розташовуючи додатки в порядку появи посилань у тексті роботи. Не допускається включення в додатки матеріалів, на які відсутні посилання в тексті.

До додатків уміщують допоміжні матеріали, які мають безпосереднє відношення до роботи (наприклад, справжні документи, на яких тією чи іншою мірою ґрунтується текст; великі розрахунково-аналітичні таблиці; побічний матеріал, узятий з інших видань тощо); матеріали другорядного значення, роботи, які додаються для повнішого освітлення теми.

Кожне застосування слід починати з нової сторінки з вказівкою вгорі справа сторінки слова «Додаток», надрукованого рядковими літерами, та його позначення. Додатки слід позначати послідовно великими літерами алфавіту: А, Б, В, Д, Ж, Е, З і т. д. Виключається вживання букв Г, Є, І, Ї, О, Ч, Ь.

Додатки повинні мати наскрізну з текстом нумерацію сторінок. Назву додатку записують окремим рядком, жирним шрифтом, по центру, з прописної (заголовної) букви.

Рисунки, таблиці та формули, розташовані в додатках, нумерують арабськими цифрами в межах кожного додатку: «Таблиця Б.1» (перша таблиця додатку Б).

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Подання роботи

Перед друкуванням курсової роботи слід відредагувати весь написаний текст. Приступати до редагування краще через 2–3 дні після того, як студент закінчив роботу. Переглянувши написаний текст свіжим поглядом, легко виявити свої помилки та недоліки і знайти варіант поліпшення змісту роботи. У готовій курсовій роботі повинен простежуватися чіткий зв'язок між усіма розділами, відчуватися її єдність.

Чистовий варіант роботи необхідно ще раз відредагувати, усунути стилістичні погрішності та друкарські помилки в тексті, перевірити логіку і послідовність викладу, відповідність змісту розділів і підрозділів їхнім назвам, точність посилань, правильність оформлення списку використаних джерел роботи. Ретельна перевірка остаточного тексту свідчить про відповідальне ставлення автора до своєї роботи, повагу до керівника, читачів.

Оформлену і зброшуровану курсову роботу студент зобов'язаний подати науковому керівникові на перевірку та для отримання відгуку у **термін, встановлений викладачем**, але не пізніше, ніж за два тижні до початку залікової сесії.

Студент, який не подав або не захистив курсову роботу в строк, вважається таким, що має академічну заборгованість і не допускається до складання екзамену з цієї дисципліни. У період заліково-екзаменаційної сесії курсові роботи не приймаються і не перевіряються.

Науковий керівник перевіряє роботу, пише відгук і лише після цього призначає день захисту роботи. У відгуку відзначаються позитивні та негативні сторони курсової роботи, оцінюється ступінь самостійності формулювання основних положень і висновків, наявність елементів творчого пошуку та новизни, обсяг опрацьованої інформації, дотримання вимог щодо змісту й оформлення роботи і робиться висновок про допуск до захисту.

У разі невідповідності курсової роботи вимогам цих рекомендацій робота має бути перероблена з урахуванням усіх зауважень. Повторно робота подається з попереднім відгуком.

Процедура захисту

Захист курсових робіт студентів проводиться на відкритих засіданнях комісії в складі двох-трьох науково-педагогічних працівників кафедри, в тому числі керівника курсової роботи. Склад комісії та конкретні терміни захисту курсових робіт затверджуються розпорядженням декана факультету.

На захисті курсової роботи студент повинен вільно орієнтуватися в будь-якому питанні своєї теми, знати визначення, формули, основні показники, мати в своєму розпорядженні останню статистичну інформацію з теми, давати вичерпні відповіді на питання викладача на захисті.

Час виступу студента не повинен перевищувати 8 хвилин, виступ має бути стислим та конкретним. Захист курсової роботи розпочинається з доповіді, яка структурно складається з трьох частин:

1) вступ – 2–3 хвилини (короткий зміст вступу в роботу – обґрунтування вибору теми, мета, завдання, методика дослідження тощо);

2) інформація про виконану роботу – 2–3 хвилини (послідовно за розділами основної частини – що автором самостійно здійснено, проаналізовано, розраховано тощо);

3) виклад результатів дослідження, що складають предмет захисту, – 2–3 хвилини (висновки, тобто зміст висновку роботи).

Члени комісії можуть ставити запитання з метою визначення рівня опрацювання студентом обраної теми, вміння вести дискусію, обґрунтовувати та відстоювати свою точку зору, чітко відповідати на поставлене запитання. Необхідно показати і довести, що робота написана Вами самостійно. Якщо при захисті курсової роботи з'ясується, що студент не є її автором, захист припиняється і студент зобов'язаний написати роботу за іншою темою.

У разі незадовільної оцінки студент повинен написати курсову роботу за новою темою або, якщо вирішить науковий керівник, допрацювати повернену.

Оцінювання

Виконання та захист курсової роботи оцінюється кількістю балів, визначених робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який без поважної причини не подав курсову роботу у зазначений термін або не захистив її, вважається таким, що має **академічну заборгованість**. При отриманні незадовільної оцінки здобувач вищої освіти за рішенням комісії виконує курсову роботу за новою темою або перепрацьовує попередню роботу.

Курсова робота та її захист оцінюється в 30 балів (див. таблицю). При цьому за кожним розділом тексту, оформленням і захистом роботи враховуються повнота і правильність змісту, виконання і відповіді – високий (80–100 %), середній (60–70 %), низький рівень (10–50 % від максимальної оцінки).

Оцінювання курсової роботи в балах

Пункти оцінки	Максимальний бал	Оцінка наукового керівника, бали
Вступ	1	
1. Рівень соціального розвитку – сума:	6	
1.1. Демографічна характеристика	2	
1.2. Рівень і якість життя населення	2	
1.3. Благополуччя населення	2	
2. Рівень економічного розвитку – сума:	8	
2.1. Основні макроекономічні показники	3	
2.2. Сільськогосподарське виробництво	3	
2.3. Промислове виробництво	2	
3. Країна в світовому господарстві – сума:	5	
3.1. Міжнародна співпраця	3	
3.2. Конкурентоспроможність	2	
Висновки	2	
Список використаних джерел	1	
Додатки	2	
Зміст роботи – разом	25	
<i>Оформлення роботи</i>	3	
<i>Захист роботи</i>	2	
Усього балів	30	
<i>Штрафні за несвоєчасність</i>	-20 %	
Усього балів		

***

Додаток А

Приклад оформлення титульної сторінки

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Країнознавство»

на тему: «СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА США»

Студента 1 курсу, групи УО-11
спеціальності «Міжнародні економічні
відносини» першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
Іваненка О. С.

Керівник
канд. геогр. наук, доц. Грицак Ю. П.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____

Члени комісії _____ Грицак Ю. П.
_____ Касьян С. А.
_____ Коваленко Р. С.

Харків – 2019

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Пункти оцінки	Максимальний бал	Оцінка наукового керівника, бали
Вступ	1	
1. Рівень соціального розвитку – сума:	6	
1.1. Демографічна характеристика	2	
1.2. Рівень і якість життя населення	2	
1.3. Благополуччя населення	2	
2. Рівень економічного розвитку – сума:	8	
2.1. Основні макроекономічні показники	3	
2.2. Сільськогосподарське виробництво	3	
2.3. Промислове виробництво	2	
3. Країна в світовому господарстві – сума:	5	
3.1. Міжнародна співпраця	3	
3.2. Конкурентоспроможність	2	
Висновки	2	
Список використаних джерел	1	
Додатки	2	
Зміст роботи – разом	25	
Оформлення роботи	3	
Захист роботи	2	
Усього балів	30	
<i>Штрафні за несвоєчасність</i>	<i>-20 %</i>	
Усього балів		

Науковий керівник

_____ підпис

Касьян С. А.
ПІБ

Приклад оформлення змісту роботи

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Рівень соціального розвитку США	5
1.1. Демографічна характеристика	5
1.2. Рівень і якість життя населення	7
1.3. Благополуччя населення.....	9
Розділ 2. Рівень економічного розвитку США	11
2.1. Основні макроекономічні показники	11
2.2. Сільськогосподарське виробництво	12
2.3. Промислове виробництво	13
Розділ 3. США у світовому господарстві	17
3.1. Міжнародна співпраця.....	17
3.2. Конкурентоспроможність	18
Висновки.....	29
Список використаних джерел	30
Додатки	31

Приклад оформлення розділів і підрозділів

РОЗДІЛ 1. РІВЕНЬ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ США

Сполучені Штати Америки – велика держава в Північній Америці з населенням 324 млн осіб (4-те місце в світі після Китаю, Індії та Європейського Союзу).

...

1.1. Демографічна характеристика

Американцями вважаються всі особи, що народилися на території США або від громадян США. Тобто, американці – це не етногенетична, а політична нація. Облік населення йде тут не за національностями, а за расовими групами, мовами і релігіями. Серйозних міжетнічних, міжрасових та міжрелігійних проблем і конфліктів у країні не відбувається, хоча спостерігається прагнення селитися зі своєю або близькою групою.

...

1.2. Рівень та якість життя населення

США входять до групи країн з дуже високим рівнем людського розвитку (ІЛР). У 2014 р. індекс ІЛР для США визначено як 0,915 одиниць. Це 8-е місце у світі після Норвегії, Австралії, Швейцарії, Данії, Нідерландів, Німеччини та Ірландії [12, с. 208].

Проте за ІЛР з урахуванням нерівності (ІЛРН), якій дорівнює 0,760, США відстають на 28 місце в світі. У своїй групі США мають найвищий коефіцієнт нерівності людей – 15,7% [12, с. 216]. Зі 105 країн з високим рівнем людського розвитку нерівність у доходах є більшою, ніж в США, тільки в Ірані, Бразилії та Колумбії.

...

Приклад оформлення списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959–XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – ст. 377.

2. Гасім С. Сучасні тенденції розвитку зовнішньоторговельних відносин Малайзії / С. Гасім, М. М. Бабенко // Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин : матеріали XI наук.-практ. конф. молодих вчених, 25 бер. 2016 р. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – С. 89–92.

3. Голиков А. П. Международные экономические термины: словарь-справочник : [учебное пособие] / А. П. Голиков, П. А. Черномаз. – К. : Центр учебной литературы, 2008. – 376 с.

4. Голиков А. П. География мирового хозяйства : учебн. пособ. / А. П. Голиков, Ю. П. Грицак, Н. А. Казакова, В. И. Сидоров. – К. : Центр учебной литературы, 2008. – 192 с.

5. Світова економіка : підручник / [А. П. Голиков, О. А. Довгаль, С. В. Беренда та ін.]; за ред. А. П. Голикова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 268 с.

6. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. А. П. Голикова, О. А. Довгаль. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 316 с.

7. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

8. Показники експорту та імпорту країн [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Світового банку. – Режим доступу: <http://databank.worldbank.org/>.

9. Central Intelligence Agency: The World Factbook 2016 [Електронний ресурс] / Книга фактів ЦРУ. – Режим доступу : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>.

10. Country profiles (Профілі країн) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://unstats.un.org/unsd/dnss/cp/searchcp.aspx>.

Приклад оформлення таблиць

Таблиця 2.1

Основні демографічні показники Болівії (2009 р.)

Показники	Одиниця виміру	Величина показника
Чисельність населення	тис. осіб	9775
Народжуваність	‰	25,82
Смертність	‰	7,05
Природний приріст	‰	18,77
Механічний приріст	‰	–1,05
Дитяча смертність	‰	44,66
Середня тривалість життя	років	66,9
Сумарний коефіцієнт народжуваності	індекс	3,17
Брутто-коефіцієнт відтворення	індекс	1,55
Нетто-коефіцієнт відтворення	індекс	1,53
Середній розмір сім'ї	осіб	4,10
Вікова структура:	%	100%
діти (до 14 років)	%	35,5
дорослі (15–65 років)	%	60,0
люди похилого віку (старіше 65 років)	%	4,5
Статева структура:	%	100%
чоловіки	%	49,2
жінки	%	50,8
Розподіл дорослого населення за рівнями освіти (2000 р.):	%	100%
неписьменні	%	39,5
1 ступінь (початкова освіта)	%	50,5
2 ступінь (середня освіта)	%	7,3
3 ступінь (вища освіта)	%	3,2

Джерело:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bl.htm>. [18].

Приклади оформлення ілюстрацій

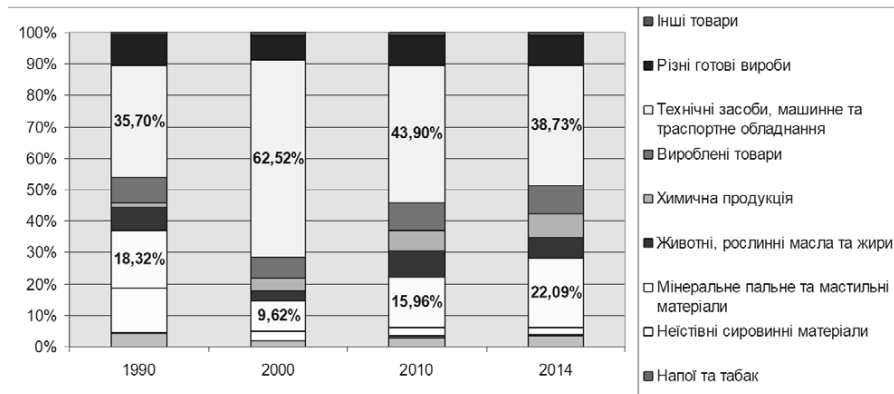

Рис. 2. Зрушення у товарній структурі експорту Малайзії

Побудовано авторами за даними [4].

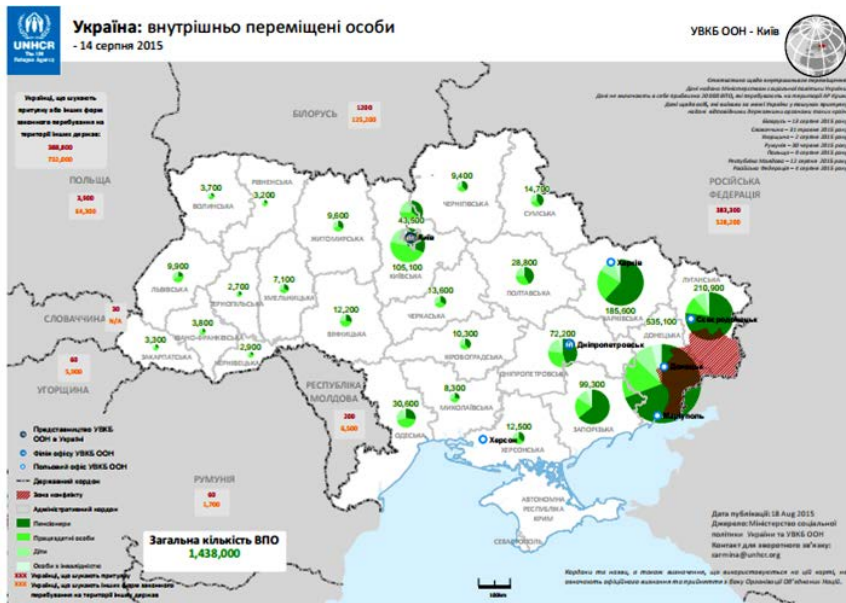

Рис. 1. Внутрішньо переміщені особи в Україні: карта

Джерело: [6].

Робота з «Книгою фактів ЦРУ» (The World Factbook)

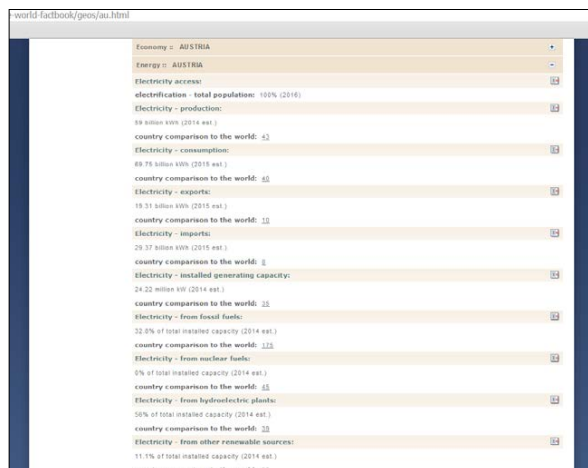
1. Відкриваємо сайт → <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/> → вибираємо потрібну країну.

2. Відкрито країну → <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/au.html>. Щоб розкрити розділ, треба кликнути по хрестичку справа.

3. Розкрито розділ «Економіка» – <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/au.html>. Якщо клацнути по квадратику справа, відкриється таблиця значень цього показника по всіх країнах світу.

Electricity - access:	
electrification - total population:	100% (2016)
Electricity - production:	113
59 billion kWh (2014 est.)	
country comparison to the world:	62
Electricity - consumption:	113
89.75 billion kWh (2015 est.)	
country comparison to the world:	62
Electricity - exports:	113
18.51 billion kWh (2015 est.)	
country comparison to the world:	22
Electricity - imports:	113
29.37 billion kWh (2015 est.)	
country comparison to the world:	8
Electricity - installed generating capacity:	113
24.22 million kW (2014 est.)	
country comparison to the world:	22
Electricity - from fossil fuels:	113
32.0% of total installed capacity (2014 est.)	
country comparison to the world:	115
Electricity - from nuclear fuels:	113
0% of total installed capacity (2014 est.)	
country comparison to the world:	65
Electricity - from hydroelectric plants:	113
50% of total installed capacity (2014 est.)	
country comparison to the world:	22
Electricity - from other renewable sources:	113
11.1% of total installed capacity (2014 est.)	
country comparison to the world:	22

4. Копіювання і вставка даних.

Якщо просто натиснете Ctrl-V, результатом буде «вставка у форматі HTML», тобто с різними шрифтами, кольорами, підкресленням, значками, картинками тощо (результат дивись нижче). Потім доведеться все це міняти на стиль свого документа, а в шаблоні вашого Word з'являться непотрібні сміттєві стилі.

GDP (purchasing power parity):
 \$339.5 billion (2015 est.)
 \$376.7 billion (2014 est.)
 \$403.1 billion (2013 est.)
note: data are in 2015 US dollars
country comparison to the world: 50
GDP (official exchange rate):
 \$90.52 billion (2015 est.)
GDP - real growth rate:
 -9.9% (2015 est.)
 -6.6% (2014 est.)
 0% (2013 est.)
country comparison to the world: 221
GDP - per capita (PPP):
 \$7,500 (2015 est.)
 \$8,300 (2014 est.)
 \$9,400 (2013 est.)
note: data are in 2015 US dollars
country comparison to the world: 148

Дія 1. Вставка скопійованої з **cia.gov** таблиці через опцію «Спеціальна вставка – текст в кодуванні Юнікод» (тобто не просто Ctrl-V). Результат дивись нижче:

GDP (purchasing power parity):
 \$339.5 billion (2015 est.)
 \$376.7 billion (2014 est.)
 \$403.1 billion (2013 est.)
 note: data are in 2015 US dollars
 country comparison to the world: 50
 GDP (official exchange rate):
 \$90.52 billion (2015 est.)
 GDP - real growth rate:
 -9.9% (2015 est.)
 -6.6% (2014 est.)
 0% (2013 est.)
 country comparison to the world: 221
 GDP - per capita (PPP):

Дія 2. Виконання команди «Видалити коми» (Ctrl-H → «кома» → «нічого» → «замінити все»). Результат дивись нижче:

GDP (purchasing power parity):
 \$339.5 billion (2015 est.)
 \$376.7 billion (2014 est.)
 \$403.1 billion (2013 est.)
 note: data are in 2015 US dollars
 country comparison to the world: 50
 GDP (official exchange rate):
 \$90.52 billion (2015 est.)
 GDP - real growth rate:
 -9.9% (2015 est.)

Дія 3. Виконання команди «Замінити крапки на коми» (Ctrl-H → «крапка» → «кома» → «замінити все»). Тепер написання цифр відповідає правилам нашої мови. Результат дивись нижче:

GDP (purchasing power parity):
 \$339,5 billion (2015 est.)
 \$376,7 billion (2014 est.)
 \$403,1 billion (2013 est.)
 note: data are in 2015 US dollars
 country comparison to the world: 50
 GDP (official exchange rate):
 \$90,52 billion (2015 est.)
 GDP - real growth rate:
 -9,9% (2015 est.)

Дія 4. При вставці скопійованих даних у табличний редактор **Excel** також слід використовувати опцію «спеціальна вставка», а не просто *Ctrl-V*. Різницю дивись нижче:

Вставка за допомогою опції Ctrl-V	Вставка за допомогою опції «спеціальна вставка»
GDP (purchasing power parity): \$339.5 billion (2015 est.) \$376.7 billion (2014 est.) \$403.1 billion (2013 est.) note: data are in 2015 US dollars <u>country comparison to the world: 50</u> GDP (official exchange rate): \$90.52 billion (2015 est.) GDP - real growth rate: -9.9% (2015 est.) -6.6% (2014 est.) 0% (2013 est.) <u>country comparison to the world: 221</u> GDP - per capita (PPP): \$7,500 (2015 est.) \$8,300 (2014 est.) \$9,400 (2013 est.) note: data are in 2015 US dollars <u>country comparison to the world: 148</u> Gross national saving: 15.1% of GDP (2015 est.) 10% of GDP (2014 est.) 9.5% of GDP (2013 est.) <u>country comparison to the world: 121</u> GDP - composition, by end use: household consumption: 67.6% government consumption: 19% investment in fixed capital: 13.3% investment in inventories: 2% exports of goods and services: 52.8%	GDP (purchasing power parity): \$339.5 billion (2015 est.) \$376.7 billion (2014 est.) \$403.1 billion (2013 est.) note: data are in 2015 US dollars country comparison to the world: 50 GDP (official exchange rate): \$90.52 billion (2015 est.) GDP - real growth rate: -9.9% (2015 est.) -6.6% (2014 est.) 0% (2013 est.) country comparison to the world: 221 GDP - per capita (PPP): \$7,500 (2015 est.) \$8,300 (2014 est.) \$9,400 (2013 est.) note: data are in 2015 US dollars country comparison to the world: 148 Gross national saving: 15.1% of GDP (2015 est.) 10% of GDP (2014 est.) 9.5% of GDP (2013 est.) country comparison to the world: 121 GDP - composition, by end use: household consumption: 67.6% government consumption: 19% investment in fixed capital: 13.3% investment in inventories: 2% exports of goods and services: 52.8% imports of goods and services: -54.8% (2015 est.) GDP - composition, by sector of origin: agriculture: 14.1% industry: 26.4% services: 60% (2015 est.)

У російському Excel «американська» **кома призводить до помилки** в розрахунках в 1000 разів!

За цифрами з крапкою неможливо проводити які-небудь розрахунки – з'являється повідомлення про помилку (#ЗНАЧ).

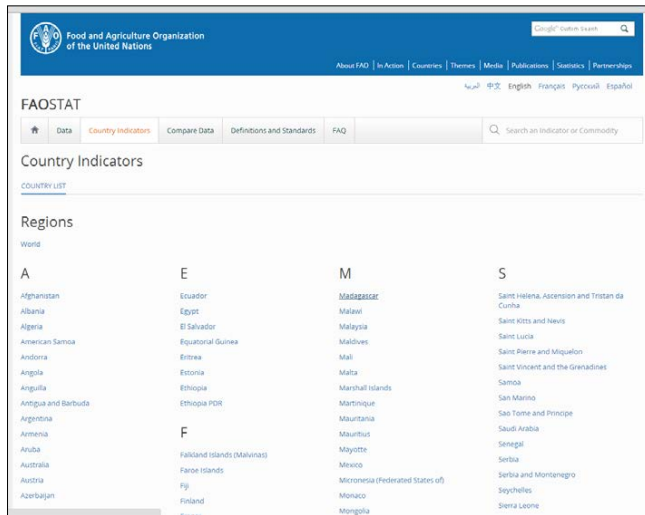
Мінусові (негативні) значення з крапкою взагалі не відображаються.

Приклад результатів розрахунку в російському **Excel** за неправильним і правильним записом даних дивись нижче.

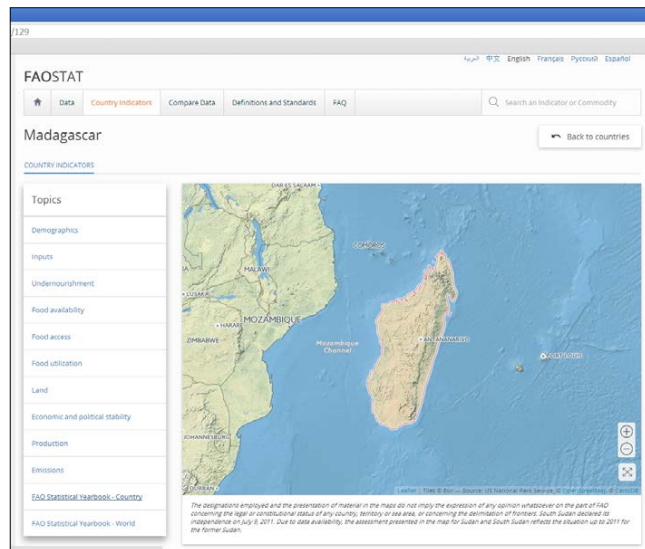
Початкові дані	Результат некваліфікова- ної вставки значень	Необхідний правильний запис	Результат обчислень по «американській» комі та крапці	Результат обчислень по правильному запису
GDP \$339.5 billion (2015 est.)	339.5	339,5	#ЗНАЧ	-33,6
GDP \$376.7 billion (2014 est.)	376.7	376,7	#ЗНАЧ	-24,9
GDP \$403.1 billion (2013 est.)	403.1	403,1	#ЗНАЧ	0
\$90.52 billion (2015 est.)	90.52	90,52	#ЗНАЧ	0
-9.9% (2015 est.)	#ЗНАЧ	-9,9%	#ЗНАЧ	0
-6.6% (2014 est.)	#ЗНАЧ	-6,6%	#ЗНАЧ	0
per capita \$7,500 (2015 est.)	7,5	7500	7,500	7500
per capita \$8,300 (2014 est.)	8,3	8300	8,300	8300
per capita \$9,400 (2013 est.)	9,4	9400	9,400	9400
15.1% of GDP (2015 est.)	15.1%	15,1%	#ЗНАЧ	1133
10% of GDP (2014 est.)	10%	10,0%	0.750	750
9.5% of GDP (2013 est.)	9.5%	9,5%	#ЗНАЧ	713
household consumption: 67.6%	67.6%	67,6%	#ЗНАЧ	5070
government consumption: 19%	19%	19,0%	1,425	1425
investment in fixed capital: 13.3%	13.3%	13,3%	#ЗНАЧ	998
investment in inventories: 2%	2%	2,0%	0,150	150
exports: 52.8%	52.8%	52,8%	#ЗНАЧ	3960
imports: -54.8%	#ЗНАЧ	-54,8%	#ЗНАЧ	-4110
agriculture: 14.1%	14.1%	14,1%	1,058	1058
industry: 26.4%	26.4%	26,4%	1,980	1980
services: 60%	60%	60,0%	4,500	4500

Робота із сайтом ФАО (FAO)

1. <http://www.fao.org/faostat/en/#country> → вибрати країну.

2. → Зліва в меню вибрати → “FAO Statistical Yearbook – Country”.

Madagascar

	1990	2000	2014
The setting			
Population, total (mln)	11.5	15.7	23.6
Population, rural (mln)	8.8	11.5	15.4
Govt expenditure on ag (% total outlays)			
Area harvested (mln ha)	3	3	4
Cropping intensity ratio	0.1	0.1	
Water resources (1 000 m ³ /person/year)	29	21	15
Area equipped for irrigation (1 000 ha)			1 086
Area irrigated (% area equipped for irrigation)		50.6	
Employment in agriculture (%)		78	80.4
Employment in agriculture, female (%)		79.1	81.1
Fertilizers, Nitrogen (kg of nutrients per ha)		1.4	0.7
Fertilizers, Phosphate (kg of nutrients per ha)		0.3	0.7
Fertilizers, Potash (kg nutrients per ha)		0.5	0.6
Energy consump, power irrigation (mln kWh)	0	6	6
Agr value added per worker (constant US\$)	245	225	175
Hunger dimensions			
Dietary energy supply (kcal/pc/day)	2 128	2 002	2 063
Average dietary energy supply adequacy (%)	102	96	97
Dietary en supp, cereals/roots/tubers (%)	74	77	79
Prevalence of undernourishment (%)	27.3	34.8	33
GDP per capita (US\$, PPP)	1 661	1 446	1 369
Domestic food price volatility (index)		7.6	5
Cereal import dependency ratio (%)	5.9	12.2	8.7
Underweight, children under-5 (%)	40.9	35.5	
Improved water source (% pop)	28.6	38.1	49.6
Food supply			
Food production value, (2004-2006 mln US\$)	2 252	2 428	3 312
Agriculture, value added (% GDP)	29	29	26
Food exports (mln US\$)	125	95	274
Food imports (mln US\$)	66	100	340
Production indices (2004-06=100)			
Net food	81	88	121
Net crops	79	83	117
Cereals	71	73	109
Vegetable oils	94	101	95
Roots and tubers	82	91	118
Fruit and vegetables	82	89	122
Sugar	82	89	132
Livestock	99	102	125
Milk	94	106	113
Meat	103	101	130
Fish	72	89	79
Net trade (mln US\$)			
Cereals	-39	-62	-178
Fruit and vegetables	13	19	42
Meat	0	0	-1
Dairy products	-7	-6	-13
Fish	45	31	103
Environment			
Forest area (%)	24	23	21
Renewable water res withdrawn (% of total)		98	
Terrestrial protect areas (% total land area)	2	3	5
Organic area (% total agricultural area)			0
Water withdrawal by agriculture (% of total)		98	
Biofuel production (thousand kt of oil eq.)	3	2	2
Wood pellet prod. (1 000 tonnes)			
Net GHG emissions from AFOLU (CO ₂ eq, Mt)	59	56	53

Робота із сайтом ЮНІДО (UNIDO)

1. <http://www.unido.org/resources/statistics/statistical-country-briefs.html?L=0> → вибрати країну.

2. http://www.unido.org/Data1/IndStatBrief/Basic_Information.cfm?print=no&tttype=C1&Country=AUS&Group= → таблиця *Basic information* → виділити → копіювати.

Basic Information for Austria - Google Chrome	
www.unido.org/Data1/IndStatBrief/Basic_Information.cfm?print=no&tttype=C1&Country=AUS&Group=	
Available tables	List of countries
Basic Information	Austria
Austria	
Basic Information	
Area	83,871 sq km
Population (2014 est)	8.6 million
Geographical group	Europe
Stage of Industrialization	Industrialized Economies
GDP (2015)*	410,439.0 million
MVA (2015)*	71,336.7 million
MVA per capita (2015)*	8,336
Share of MVA in GDP (2015)	17%
Major manufacturing activities (VA in % to total MVA)	1. Machinery and equipment n.e.c. (18%) 2. Fabricated metal products (11%) 3. Food and beverages (11%)
Share of manufactured exports (2013)	94%
Competitive Industrial Performance (CIP rank)	13 (of 143 ranked)
*(at constant 2010 prices in US\$)	

3. http://www.unido.org/Data1/IndStatBrief/International_Comparisons_of_Industrial_Performance.cfm?print=no&tttype=C1&Country=AUS&Group= → таблиця *International Comparisons of Industrial Performance* → виділити → копіювати.

International Comparisons of Industrial Performance for Austria - Google Chrome

www.unido.org/Data1/IndStatBrief/A_Industrial_Performance_MVA_GDP.cfm?print=no&tttype=A&Country=AUS&Group=

Available tables

List of countries

Compare to Group

International comparisons of industrial performance

Austria

EU-15

 Austria

International Comparisons of Industrial Performance

Indicator	Year/Period	Austria	EU-15	World
Gross Domestic Product (GDP)	2005-2010	0.43	-1.42	2.41
average annual real growth rate (in %)	2010-2015 ^{aj}	1.63	0.60	2.86
Manufacturing Value Added (MVA)	2005-2010	1.19	0.72	2.27
average annual real growth rate (in %)	2010-2015 ^{aj}	0.72	0.59	2.49
MVA per capita	2005	7,686.09	5,306.38	1,493.07
at constant 2005 prices in US\$	2015 ^{aj}	8,335.67	5,482.22	1,630.05
MVA as percentage of GDP	2005	16.57	13.54	15.78
at constant 2005 prices in US\$	2015 ^{aj}	17.38	13.67	16.06
MVA share in the country group	2005		2.71	0.72
at constant 2005 prices in US\$ (in %)	2015 ^{aj}		3.38	0.70

^{aj} UNIDO Estimate

4. http://www.unido.org/Data1/IndStatBrief/D_MVA_per_Employee_and_Output_Share_per_Sector.cfm?print=no&tttype=C3&Country=AUS&Group=897 → таблиця *Value added and related information by industries* → виділити → копіювати.

Available tables

List of countries

Value added and related indicators by industries ▼ Austria ▼

 Austria

Value Added and related Indicators by Industry, at current prices, for selected years

Industry (ISIC Revision 3 - 2 digit level) ↕	Value added (Factor values)					
	Value in million US\$		In percentage to output		In percentage to total manufacturing	
	2005 ÷	2014 ÷	2005 ÷	2014 ÷	2005 ÷	2014 ÷
15 - Food and beverages	4 619	6 708	31.26	25.03	8.93	10.64
16 - Tobacco products	92	0	23.17	...	0.18	0.00
17 - Textiles	844	629	36.37	33.73	1.63	1.00
18 - Wearing apparel, fur	352	368	39.11	36.40	0.68	0.58
19 - Leather, leather products and footwear	259	318	28.30	27.07	0.50	0.50
20 - Wood products (excl. furniture)	2 269	2 602	29.89	26.31	4.38	4.13
21 - Paper and paper products	1 955	2 194	31.44	28.83	3.78	3.48
22 - Printing and publishing	2 282	1 196	41.73	42.13	4.41	1.90
23 - Coke, refined petroleum products, nuclear fuel	905	264	12.93	2.71	1.75	0.42
24 - Chemicals and chemical products	3 486	4 839	36.96	20.94	6.74	7.67
25 - Rubber and plastics products	2 030	2 671	38.09	33.72	3.92	4.24
26 - Non-metallic mineral products	3 153	3 029	44.85	37.64	6.09	4.80
27 - Basic metals	4 148	4 513	29.94	23.10	8.02	7.16
28 - Fabricated metal products	4 946	6 921	41.35	37.96	9.56	10.98
29 - Machinery and equipment n.e.c.	6 998	11 218	37.79	34.38	13.53	17.79
30 - Office, accounting and computing machinery	91	2 889	25.08	44.32	0.18	4.58
31 - Electrical machinery and apparatus	2 263	5 131	33.70	35.34	4.38	8.14
32 - Radio, television and communication equipment	2 934	...	41.22	...	5.67	...
33 - Medical, precision and optical instruments	1 229	...	53.62	...	2.38	...
34 - Motor vehicles, trailers, semi-trailers	3 789	3 654	21.60	19.99	7.32	5.79
35 - Other transport equipment	746	943	23.89	29.71	1.44	1.50
36 - Furniture, manufacturing n.e.c.	2 228	2 972	40.06	35.28	4.31	4.71
37 - Recycling	116	...	29.76	...	0.22	...
D - Total manufacturing	51 735	63 059	33.42	28.49	100.00	100.00

5. http://www.unido.org/Data1/IndStatBrief/E_Employment_Wages_and_Employment_Share_per_Sector.cfm?print=no&tttype=C4&Country=AUS&sortBy=&sortDir=&Group= → таблиця → *Employment, Wages and related Indicators by Industry, at current prices, for selected years* → виділити → копіювати.

www.unido.org/Data1/IndStatBrief/E_Employment_Wages_and_Employment_Share_per_Sector.cfm?print=no&tttype=C4&Country=AUS&sortBy=Isic&sortDir=&G

Available tables

List of countries

Employment and wages by industries

Austria

Austria

Employment, Wages and related Indicators by Industry, at current prices, for selected years

Industry (ISIC Revision 3 - 2 digit level) ▾	Number of Employees		Share in total manufacturing employment (in %)		Wages per employee (in US\$, at current prices)		Wages in percentage to the value added	
	2005 ▾	2014 ▾	2005 ▾	2014 ▾	2005 ▾	2014 ▾	2005 ▾	2014 ▾
15 - Food and beverages	72,231	76,156	12.08	12.92	31,798	40,872	49.72	46.40
16 - Tobacco products	1,092	...	0.18	...	73,910	...	87.47	...
17 - Textiles	14,509	8,306	2.43	1.41	34,122	45,108	58.63	59.58
18 - Wearing apparel, fur	7,397	6,459	1.24	1.10	25,269	32,865	53.15	57.68
19 - Leather, leather products and footwear	4,642	4,003	0.78	0.68	29,416	39,076	52.76	49.15
20 - Wood products (excl. furniture)	34,765	30,743	5.81	5.22	33,643	44,588	51.56	52.68
21 - Paper and paper products	17,852	16,411	2.98	2.78	48,373	64,910	44.17	48.56
22 - Printing and publishing	23,891	11,663	3.99	1.98	45,900	55,479	48.06	54.11
23 - Coke, refined petroleum products, nuclear fuel	1,578	1,106	0.26	0.19	99,692	127,035	17.38	53.28
24 - Chemicals and chemical products	26,340	30,054	4.40	5.10	51,774	74,133	39.12	46.05
25 - Rubber and plastics products	27,208	28,170	4.55	4.78	39,454	54,539	52.88	57.52
26 - Non-metallic mineral products	34,527	30,553	5.77	5.18	43,261	56,977	47.37	57.47
27 - Basic metals	33,126	34,083	5.54	5.78	51,334	67,927	40.99	51.29
28 - Fabricated metal products	66,765	70,245	11.16	11.92	39,354	53,362	53.13	54.16
29 - Machinery and equipment n.e.c.	78,241	99,361	13.08	16.86	47,466	63,581	53.07	56.31
30 - Office, accounting and computing machinery	1,196	20,330	0.20	3.45	41,488	69,332	54.43	48.79
31 - Electrical machinery and apparatus	27,063	44,328	4.52	7.52	44,573	66,756	53.29	57.67
32 - Radio, television and communication equipment	25,405	...	4.25	...	61,614	...	53.36	...
33 - Medical, precision and optical instruments	15,097	...	2.52	...	39,473	...	48.48	...
34 - Motor vehicles, trailers, semi-trailers	33,157	29,676	5.54	5.04	45,645	63,158	39.95	51.30
35 - Other transport equipment	11,648	6,312	1.95	1.07	48,290	75,942	75.40	50.83
36 - Furniture, manufacturing n.e.c.	39,432	41,373	6.59	7.02	31,891	40,473	56.44	56.35
37 - Recycling	1,023	...	0.17	...	37,320	...	32.80	...
D - Total manufacturing	598,185	589,333	100.00	100.00	42,202	56,611	48.80	52.91

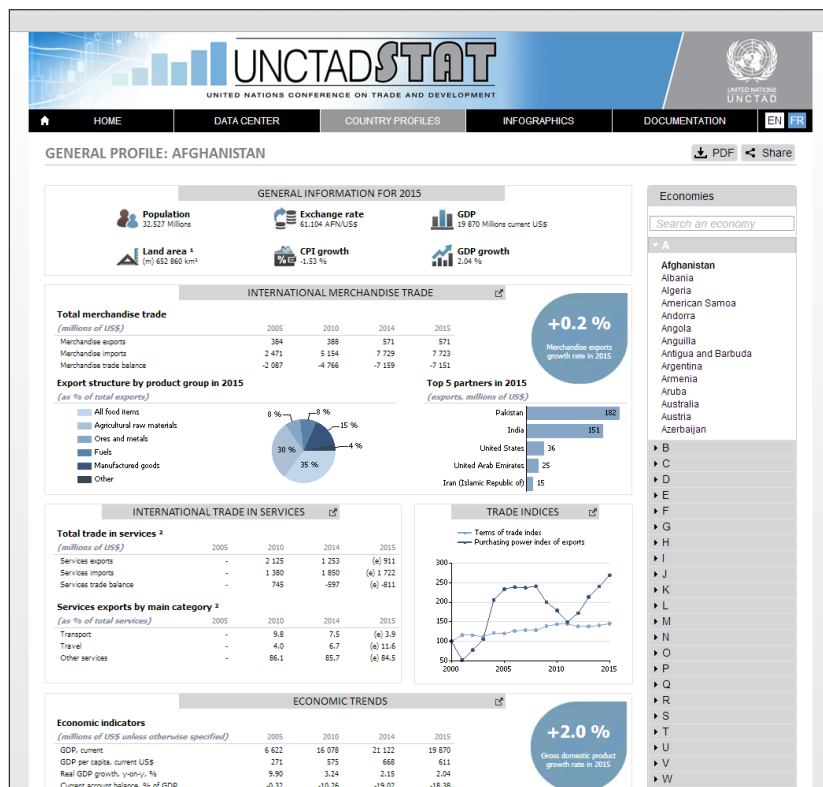
Додаток М

Робота із сайтом ЮНКТАД (UNCTAD)

1. <http://unctad.org/en/Pages/statistics.aspx> → натиснути *Country Profiles*.

2. <http://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/en-GB/index.html>
→ натиснути *General Profile*.

3. <http://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/004/index.html> → Download PDF → зберегти файл → відкрити та дивитися.

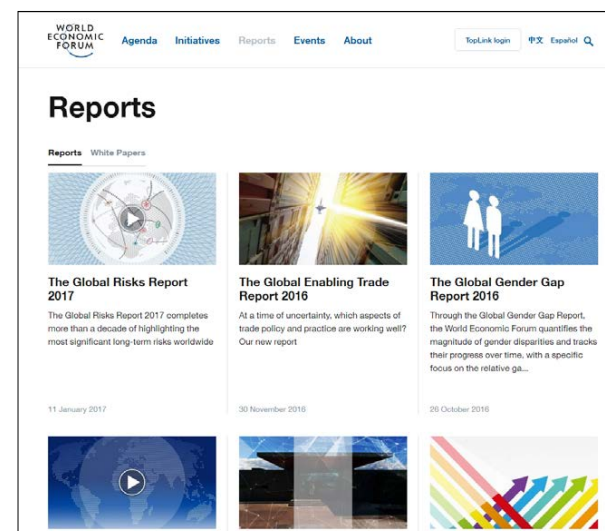
Додаток Н

Робота із сайтом Всесвітнього Економічного Форуму

1. <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1> → Download PDF (скачати на комп'ютер) → відкрити зміст "Index of Country" на стор. 93 → вибрати свою країну.

2. <https://www.weforum.org/reports> → вибрати звіт, що цікавить → Download PDF (скачати на комп'ютер) → відкрити та дивитися.

3. <https://www.weforum.org/reports/the-global-enabling-trade-report-2016> → скачати PDF → відкрити → перейти на стор. 45-49 → вибрати *country* → дивитися.

The Global Enabling Trade Report 2016

Report
Published
Wednesday 30 November 2016

[Download PDF](#)

[Report Reader](#)

Share

[f](#) [t](#) [in](#) [e](#)

Co-published by the World Economic Forum and the Global Alliance for Trade Facilitation, the Report features the Enabling Trade Index, which evaluates 136 economies based on their capacity to facilitate the flow of goods over borders and to their destination. Discover the 2016 rankings, the key findings, your economy's scorecard, and much more.

Most improved economies at enabling trade across border (since 2014)

	2016 Rank	2016 Score*	2014 Rank	2014 Score*	Rank Progression
Serbia	64	4.4	82	4.1	18
Vietnam	73	4.2	87	4.0	14
Bhutan	92	4.0	104	3.8	12

3. <https://www.weforum.org/reports/the-travel-tourism-competitiveness-report-2017> → скачати PDF → дивитися.

The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017

Report
Published
5 April 2017

[Download PDF](#)

[Report Reader](#)

Share

[f](#) [t](#) [in](#) [e](#)

The World Economic Forum has, for the past 11 years, engaged leaders in travel and tourism to carry out an in-depth analysis of the Travel and Tourism competitiveness of 136 economies across the world. The Travel and Tourism

Доступ до даних про розвиток творчої економіки (Creative Economy)

1. <http://unctad.org/en/Pages/DITC/CreativeEconomy/Creative-Economy-Programme.aspx> → *Creative economy outlook and Country profiles: Trends in international trade in creative industries* (UNCTAD/WEB/DITC/TED/2016/5).

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT
PROSPERITY FOR ALL

Home DITC Creative Economy Creative Economy Programme

Creative Economy

UNCTAD has introduced the topic of the "creative economy" in the world economic and development agenda. The creative economy is an emerging concept dealing with the interface between creativity, culture, economics and technology in a contemporary world dominated by images, sounds, texts and symbols. Today, the creative industries are among the most dynamic sectors in the world economy providing new opportunities for developing countries to leapfrog into emerging high-growth areas of the world economy.

In implementing its mandate, UNCTAD has been proactive: promoting international action in the area of the creative industries, and hence, the creative economy, emphasizing their development dimension.

The creative industries are at the crossroads of the arts, culture, business and technology. All these activities are intensive in creative skills and can generate income through trade and intellectual property rights.

"Adequately nurtured, creativity fuels culture, infuses a human-centred development and constitutes the key ingredient for job creation, innovation and trade while contributing to social inclusion, cultural diversity and environmental sustainability." Creative Economy Report 2010

UNCTAD creative economy network

Creative Economy Network. Through the Creative Economy Network, UNCTAD has proactively facilitated the sharing of knowledge and best practices, forging strategic alliances and networking among governments, creators, the business community and the civil society.

UNCTAD has been taking with academia, artists, creative professionals and civil society to build a network to promote international cooperation, strategic alliances, research exchanges and advocacy. Initially, the network will lead a number of partner universities and research centers. Gradually, it will become an open collaborative web space, providing a platform for professors, researchers and students to share knowledge and information.

News Meetings and Events Publications

31 October 2016
UNCTAD participated at The China Beijing International Cultural and Creative Industry Expo (CICE) hosted by the Ministry of

Area of Work in TED

- About TED
- BioTrade
- Climate Change and Economic Diversification
- Creative Economy
- National Green Export Review
- Oceans Economy and Fisheries
- Organic Agriculture

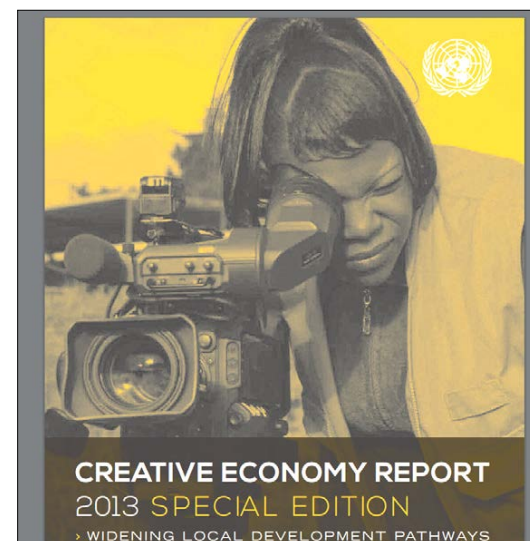
Creative Economy Programme

- About Creative Economy
- Networking and Synergies
- Statistics on creative products
- Technical Cooperation
- Mission and Mandate

Featured Publication

Creative economy outlook and Country profiles: Trends in international trade in creative industries

2. <http://www.unesco.org/culture/pdf/creative-economy-report-2013.pdf>

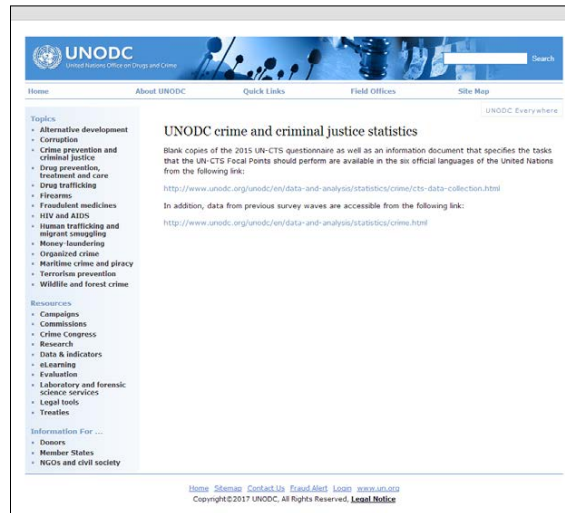

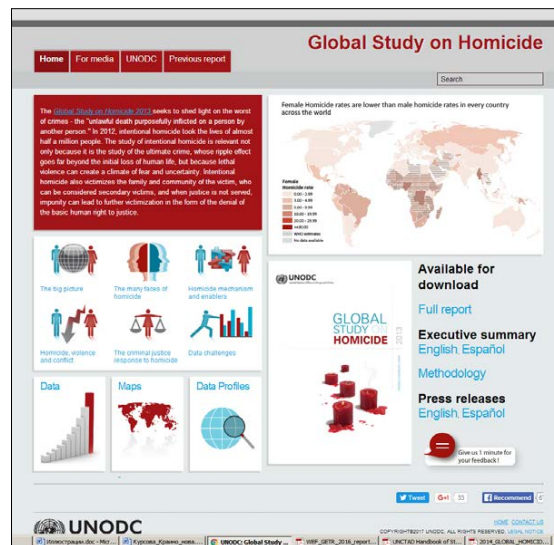
Додаток II

Доступ до даних про злочинність

1. <http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/crimedata.html>

2. <http://www.unodc.org/gsh/>

3. <http://www.unodc.org/gsh/en/country-data-profiles.html>

4. <https://dataunodc.un.org/crime/intentional-homicide-victims>

STATISTICS AND DATA

Home » Intentional Homicide Victims

Intentional Homicide Victims

Intentional homicide victims, counts and rates per 100,000 population

Definitions: "Intentional Homicide" means unlawful death inflicted upon a person with the intent to cause death or serious injury.

			Year ▼		Mepu							
			2012		2013		2014		2015		2016	
Region ▼	Subregion ▼	Country ▼	Count	Rate	Count	Rate	Count	Rate	Count	Rate	Count	Rate
Africa	Eastern Africa	Burundi	500	5.36	520	5.42	564	5.70	461	4.52	635	6.02
		Comoros	-	-	-	-	-	-	60	7.70	-	-
		Djibouti	-	-	-	-	-	-	60	6.48	-	-
		Eritrea	-	-	-	-	-	-	390	8.04	-	-
		Ethiopia	-	-	-	-	-	-	7,552	7.56	-	-
		Kenya	2,374	5.44	2,450	5.47	2,305	5.01	2,261	4.79	2,363	4.87
		Madagascar	-	-	-	-	-	-	1,863	7.69	-	-
		Malawi	279	1.73	-	-	-	-	-	-	-	-
		Mauritius	29	2.31	35	2.79	19	1.51	21	1.67	23	1.82
		Rwanda	256	2.37	359	3.24	428	3.77	293	2.52	-	-
		Seychelles	4	4.33	18	19.40	16	17.16	7	7.47	12	12.74
		Somalia	-	-	-	-	-	-	599	4.31	-	-
		South Sudan	1,504	13.00	-	-	-	-	-	-	-	-
		Uganda	4,066	11.20	3,857	10.27	4,473	11.52	-	-	-	-
		United Republic of Tanzania	4,092	8.34	3,697	7.30	3,902	7.47	3,746	6.95	-	-
		Zambia	885	6.02	867	5.72	825	5.28	853	5.30	-	-
		Zimbabwe	981	6.67	-	-	-	-	-	-	-	-

Навчальне видання

Грицак Юрій Петрович
Касьян Світлана Анатоліївна

КРАЇНОЗНАВСТВО

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
(для студентів спеціальності
«Міжнародні економічні відносини»;
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти)**

Коректор С. В. Гончарук
Комп'ютерне верстання Ю. П. Грицак
Макет обкладинки І. М. Дончик

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 3,0. Тираж 100 пр. Зам. № 21/19.

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна
Тел. 705-24-32